

Univerzita Karlova v Praze

Právnická fakulta

Martin Zubr

**Uznání a výkon cizích soudních rozhodnutí na území
České republiky**

Diplomová práce

Vedoucí diplomové práce: JUDr. Mgr. Magdalena Pfeiffer, Ph.D.

Katedra obchodního práva

Datum vypracování práce (uzavření rukopisu): 31. března 2015

Prohlašuji, že předloženou diplomovou práci jsem vypracoval samostatně a že všechny použité zdroje byly řádně uvedeny. Dále prohlašuji, že tato práce nebyla využita k získání jiného nebo stejného titulu.

V Praze dne 31. března 2015

Martin Zubr

Tímto bych chtěl poděkovat JUDr. Mgr. Magdaleně Pfeiffer, Ph.D. za její ochotu, cenné připomínky a všeobecnou pomoc a rady při psaní mé diplomové práce.

Obsah

Úvod	1
1. Uznávání a výkon cizích soudních rozhodnutí v obecné rovině	3
1.1 Mezinárodní civilní procesní právo	3
1.2 Evropské mezinárodní procesní právo	4
1.3 Mezinárodní právo soukromé	4
1.4 Uznání cizího rozhodnutí	5
1.5 Výkon cizího rozhodnutí	6
1.6 Pojem cizího rozhodnutí	6
2. Právní úprava uznávání a výkonu soudních rozhodnutí	8
2.1 Prameny vnitrostátní právní úpravy	8
2.1.1 Zákon o mezinárodním právu soukromém č. 91/2012 Sb.	8
2.1.2 Vzájemný vztah pramenů právní úpravy	13
2.2 Unijní právní úprava	15
2.2.1 Nařízení Brusel I bis	16
2.2.2 Nařízení Brusel II bis	26
2.2.3 Nařízení o dědictví	32
2.2.4 Nařízení o výživném	35
2.2.5 Nařízení o insolvenci	39
2.2.6 Nařízení o evropském exekučním titulu	43
2.2.7 Nařízení o evropském platebním rozkazu	48
2.3 Prameny mezinárodní právní úpravy	52
2.3.1 Multilaterální mezinárodní úmluvy	54
2.3.2 Bilaterální mezinárodní úmluvy	58
2.3.3 Vzájemnost	60
Závěr	62

Úvod

Uznání a výkon cizích soudních rozhodnutí je dle mého názoru jedním z nejdůležitějších a nejméně postradatelných prvků mezinárodního práva soukromého. Znamená totiž jakýsi mezičlánek mezi mezinárodně soukromoprávní teorií či hmotněprávní úpravou a uváděním tohoto práva v život. Bez praktikování uznávání a výkonu rozhodnutí vydaných soudy jiných států by pravděpodobně byla ohrožena samotná existence konsenzuálních mezinárodních soukromoprávních vztahů, stejně tak jako by téměř určitě byly vyloučeny jakékoliv reálné důsledky z mezinárodních soukromoprávních deliktů.

Bez výše uvedených mechanismů by se hranice států staly neprostupnými zdmi, oddělujícími nejen právní řády jednotlivých států, ale i práva a povinnosti jejich občanů. Bez snahy o přílišnou dramaturgii pak nelze než zdůraznit důležitost takovýchto mechanismů a podrobovat je i průběžně hlubšímu zkoumání.

Diplomová práce si klade za cíl seznámit čtenáře nejen s českou vnitrostátní úpravou ohledně uznávání a výkonu cizích soudních rozhodnutí, ale nabídnout také přehled úpravy unijní a mezinárodní. Úprava unijní přitom tvoří nejdůležitější část mé diplomové práce. Diplomová práce dále provádí subjektivní zhodnocení teoretického zakotvení i samotného provádění těchto právních předpisů. Vzhledem k žádoucímu rozsahu práce není možné nabídnout zevrubnou a důkladnou komparaci s právními normami či praktikami jiných zemí; takové zhodnocení by vydalo nejspíše na samostatnou publikaci, a přesto by možná čtenáři neposkytlo praktický nebo příliš užitečný obraz, protože takový výzkum by vždy byl nutně zbarven pisatelovými preferencemi, jakožto i preferencemi v užším výběru zemí, vybraných ke srovnání; skutečně nelze obsáhnout v jediné práci, jakkoliv rozsáhlé, praxi uznávání a výkonu cizích soudních rozhodnutí ve všech státech světa.

V rámci úpravy vnitrostátní se diplomová práce zaměřuje na úpravu zákona č. 91/2012 Sb., o mezinárodním právu soukromém a vymezení nejdůležitějších změn, které nastaly po zrušení předchozí právní úpravy. V unijní úpravě pak popisují úpravu Nařízením Brusel I bis, Nařízením Brusel II bis a dalších nařízeních z různých oblastí práva Evropské unie, v úpravě mezinárodní rozebírám některé multilaterální mezinárodní

úmluvy a okrajově úmluvy bilaterální, které Česká republika uzavřela s jinými státy.

Kvůli doporučenému rozsahu práce se koncentruji především na oblast občanských a obchodních věcí; právem rodinným se budu zabývat spíše okrajově.

O omezení práce na pouhá cizí soudní rozhodnutí, popř. rozhodnutí jiných orgánů (oproti např. rozhodčím nálezům) se vzhledem k názvu diplomové práce není snad potřeba ani zmiňovat.

Metody užití v této práci jsou metoda analytická, metoda deskriptivní a metoda komparativní. Dále diplomová práce obsahuje subjektivní právní názory na vybrané otázky a jejich zhodnocení.

1. Uznávání a výkon cizích soudních rozhodnutí v obecné rovině

V úvodní kapitole své diplomové práce považuji za důležité vymezit některé základní pojmy, které budou nadále v textu používány. Tyto pojmy na sebe navazují a úzce spolu souvisí, jsou významné nejen z hlediska uznání a výkonu cizích rozhodnutí, ale i z hlediska celého oboru mezinárodního práva soukromého.

1.1 Mezinárodní civilní procesní právo

Pojem mezinárodního civilního práva procesního chápeme jako soubor právních norem v právním řádu, které upravují postup soudů, jiných orgánů a účastníků a vztahy mezi nimi vznikající v takovém řízení o soukromoprávních věcech, ve kterém se vyskytuje mezinárodní prvek. Každý stát má své vlastní mezinárodní procesní právo.¹

Jedná se pak o případy, kdy je účastníkem řízení cizinec nebo je nezbytné vykonat jistý procesní úkon v zahraničí, a to např. doručit předvolání, posoudit důkazní moc cizozemské veřejné listiny či vyslechnout svědka či znalce. Do tohoto pojmu spadají též otázky mezinárodní právní pomoci, uznání a výkon cizích rozhodnutí, rozhodčí řízení v mezinárodním obchodním styku apod.²

Do mezinárodního práva procesního pak zařazujeme právní normy upravující pravomoc tuzemských soudů, postavení cizinců v řízení či normy upravující zjišťování cizího práva, vzájemnosti a důkazní moc cizozemských veřejných listin. Dále pak normy upravující právní pomoc ve styku s cizinou, normy upravující uznání a výkon cizích rozhodnutí a normy upravující uznání a výkon cizích rozhodčích nálezů.³ Z hlediska tématu mé práce jsou nejpodstatnější normy týkající se uznání a výkonu cizích soudních rozhodnutí, popřípadě rozhodnutí jiných správních orgánů.

Prameny mezinárodního procesního práva jsou vnitrostátní předpisy (u nás konkrétně zákon č. 91/2012 Sb., o mezinárodním právu soukromém, příp. zákon č. 216/1994 Sb., o rozhodčím řízení a o výkonu rozhodčích nálezů), dále pak mnohostranné a

---

¹ KUČERA, Zdeněk. *Mezinárodní právo soukromé*. 7., opr. a dopl. vyd. Brno: Doplněk, 2009, s. 378. ISBN 978-80-7239-231-5.

² ONDŘEJ, Jan. *Mezinárodní právo veřejné, soukromé, obchodní*. 5. rozš. vyd. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2014, s. 287. ISBN 978-80-7380-506-7.

³ KUČERA, Zdeněk. *Mezinárodní právo soukromé*, s. 378.

dvoustranné mezinárodní smlouvy, kterými je Česká republika vázána a v neposlední řadě přímo použitelné právní předpisy Evropské unie.⁴

1.2 Evropské mezinárodní procesní právo

Evropské mezinárodní procesní právo je obvykle zahrnováno do pojmu evropské mezinárodní právo soukromé a zahrnuje normy upravující pravomoc (tzv. mezinárodní příslušnost) civilních soudů určitého členského státu Evropské unie v rámci přeshraničních sporů, event. upravující otázky spolupráce těchto soudů, dále pak normy určující rozhodné právo, které se bude aplikovat na daný soukromoprávní vztah s mezinárodním prvkem (tj. kolizní normy) a též normy upravující uznání a výkon cizích soudních a dalších rozhodnutí vydaných v jiných členských státech Evropské unie v soukromoprávních věcech.⁵ Značnou část tohoto pojmu tedy tvoří soudní spolupráce v občanskoprávních věcech dle článku 81 Smlouvy o fungování Evropské unie.⁶

1.3 Mezinárodní právo soukromé

Mezinárodní právo soukromé je odvětvím práva, které se zabývá soukromoprávními vztahy s mezinárodním prvkem (někdy se též používá označení zahraniční nebo cizí prvek).⁷ Tento prvek je přítomen, pakliže lze u soukromoprávního vztahu nalézt vztah k zahraničí buď u subjektu právního vztahu (je-li přímo sám účastník právního vztahu cizím státním příslušníkem nebo pokud bydlí v zahraničí, v případě právnické osoby jde-li o právnickou osobu se sídlem v zahraničí nebo založenou dle cizího práva), u skutečnosti, která má právní význam pro vznik či existenci právního vztahu (např. skutečnost, která nastala v zahraničí atp.), u předmětu právního vztahu (věci, práva aj., pokud jsou předmětem právního vztahu a jsou např. umístěny v cizině) nebo u právního vztahu, který právně souvisí nebo je akcesorický vůči jinému právnímu vztahu, pokud se tento základní právní vztah řídí cizím právem, popřípadě u kombinace výše uvedeného.⁸

---

⁴ KUČERA, Zdeněk. *Mezinárodní právo soukromé*, s. 380.

⁵ ONDŘEJ, Jan. *Mezinárodní právo veřejné, soukromé, obchodní*, s. 304 až 305.

⁶ SVOBODA, Pavel. *Úvod do evropského práva*. 5. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2013, xx, s. 373. ISBN 978-80-7400-488-9.

⁷ KUČERA, Zdeněk. *Mezinárodní právo soukromé*, s. 17.

⁸ KUČERA, Zdeněk. *Mezinárodní právo soukromé*, s. 18.

Z výše uvedené definice logicky vyplývá, že zmíněné právní vztahy (tj. právní vztahy s mezinárodním prvkem) často přesahují hranice působnosti nejen soudů okresních či krajských, ale i území působnosti jednotlivých právních řádů; jednotlivé subjekty se mohou nacházet ve zcela rozdílných právních rádech a konat podle nich, a to nejen podle norem hmotného práva, ale i podle norem práva procesního. Má-li se tedy subjekt soukromoprávního vztahu s mezinárodním prvkem dovolat spravedlnosti u soudu, musí toliko vědět na který soud se obrátit a dá-li mu soud za pravdu, musí vědět, jak své právo uplatnit vůči subjektu, který se nachází v jiném státě se zcela jinou soudní soustavou. Z toho nutně vyplývá, že jednou z problematik mezinárodního práva soukromého bude vzájemná spolupráce mezi soudy, ale konkrétněji i uznání a výkon soudních rozhodnutí ve státě jiném než v tom, ve kterém bylo soudní rozhodnutí prve vydáno.

Mezinárodní právo soukromé lze chápat v užším a širším pojetí. Do mezinárodního práva soukromého v širším smyslu řadíme kromě norem kolizních také normy mezinárodního práva procesního. Toto pojetí je vlastní jak českým, tak unijním předpisům. V užším slova smyslu tedy naproti tomu mezinárodní právo soukromé obsahuje pouze normy kolizní.⁹ Zde bych jen na okraj podotknul, že kolizní normy jsou normami mezinárodního práva soukromého, které určují pro jednotlivé otázky kritéria (hraniční určovatelé, kolizní kritéria), podle kterých se bude určovat právní řád, který se na daný vztah použije.¹⁰

1.4 Uznání cizího rozhodnutí

Uznání rozhodnutí spočívá v tom, že se cizímu rozhodnutí přiznávají tytéž právní účinky, jako by šlo o rozhodnutí tuzemské. Důsledkem takového uznání je takový právní stav, jaký by nastal, kdyby o téže věci bylo stejně rozhodnuto tuzemským orgánem.¹¹ Jinak lze uznání cizího rozhodnutí rovněž definovat jako činnost či proces soudu či jiného orgánu, v rámci kterého se zkoumá, zda cizí rozhodnutí splňuje podmínky pro to, aby mu mohly být přiznány právní účinky v tuzemsku, případně stav,

---

⁹ PAUKNEROVÁ, Monika. *Evropské mezinárodní právo soukromé*. 2. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2013, xxx, s. 6 až 7. ISBN 978-80-7400-504-6.

¹⁰ PAUKNEROVÁ, Monika; RŮŽIČKA, Květoslav. *Rekodifikované mezinárodní právo soukromé*. Praha: Univerzita Karlova v Praze, Právnická fakulta, 2014, s. 31. ISBN 978-80-87146-94-1.

¹¹ KUČERA, Zdeněk. *Mezinárodní právo soukromé*, s. 410.

kterého se má uznáváním coby procesem dosáhnout. Lze tedy na uznání cizího rozhodnutí pohlížet nejen jako na činnost, ale i jako na výsledek této činnosti.¹²

1.5 Výkon cizího rozhodnutí

Výkon rozhodnutí spočívá v přinucení osoby, které je cizím rozhodnutím uložena určitá povinnost, ke splnění takové povinnosti, pakliže ji na základě rozhodnutí sama nesplnila; jde tedy o obdobu výkonu rozhodnutí českého orgánu. Výkon rozhodnutí pak logicky předpokládá uznání.¹³ Při výkonu cizího rozhodnutí soudy postupují podle českých procesních předpisů.¹⁴

Konstantně, tj. např. ve staré i nové tuzemské právní úpravě, jsou vždy s uznáním (a tedy i výkonem) spojeny určité podmínky. Dle § 14 zákona č. 91/2012 Sb., o mezinárodním právu soukromém, jsou těmito nabytí právní moci (podle potvrzení příslušného cizího orgánu právní moci) a uznání českými orgány veřejné moci.¹⁵

1.6 Pojem cizího rozhodnutí

Pro účely mezinárodního práva soukromého, respektive v rámci uznávání a výkonu cizích rozhodnutí, rozumíme cizím rozhodnutím akt aplikace práva, ze kterého vyplývají určitá práva či povinnosti pro účastníky řízení.¹⁶ Primárně je tedy třeba předpokládat, že těmito budou rozhodnutí vydaná soudem cizího státu. Vedle soudu ale mohou o věcech soukromoprávní povahy rozhodovat i jiné správní orgány cizího státu, jestliže k tomu byly zmocněny patřičným právním předpisem; označení těchto orgánů je pak pro účely uznání či výkonu rozhodnutí irelevantní. Stejně tak není vůbec podstatné, jakým způsobem je výše uvedené rozhodnutí označeno, tedy rozsudek, výnos,

---

¹² PAUKNEROVÁ, Monika; BRODEC, Jan; PFEIFFER, Magdalena; RŮŽIČKA, Květoslav. *Zákon o mezinárodním právu soukromém: komentář*. Vyd. 1. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2013, lxxiii, s. 104 až 105. ISBN 978-80-7478-368-5.

¹³ KUČERA, Zdeněk. *Mezinárodní právo soukromé*, s. 410.

¹⁴ PAUKNEROVÁ, Monika; BRODEC, Jan; PFEIFFER, Magdalena; RŮŽIČKA, Květoslav. *Zákon o mezinárodním právu soukromém: komentář*, s. 105.

¹⁵ Zákon č. 91/2012 Sb. ze dne 25. 1. 2012, o mezinárodním právu soukromém, ve znění pozdějších předpisů.

¹⁶ PAUKNEROVÁ, Monika; BRODEC, Jan; PFEIFFER, Magdalena; RŮŽIČKA, Květoslav. *Zákon o mezinárodním právu soukromém: komentář*, s. 105.

usnesení, nález aj.¹⁷

Je však nezbytné mít na paměti, že pro účely uznání a výkonu cizího rozhodnutí jsou pod pojem cizí rozhodnutí zahrnuty i cizí soudní smíry, tedy dohody účastníků řízení o svých sporných právech a povinnostech, a to i v případě, že je smír schválen soudem, eventuálně jiným orgánem, je-li to právními předpisy cizího státu vyžadováno. Přestože tato situace nevyvolává představu typického soudního řízení, a tedy ani možnosti uznání či výkonu soudního rozhodnutí, je nezbytné brát v potaz i toto. I v tomto případě je však pro vykonání výše uvedeného soudního smíru nezbytné, aby tento byl vykonatelný i ve státě, v němž byl vydán.¹⁸

Stejně tak je třeba zahrnout do výčtu možných eventualit i případy, kdy právní úprava jiného státu připouští, aby o výše uvedených právech a povinnostech rozhodovaly notářské listiny, respektive jiné veřejné listiny; jsou-li tyto v státě, kde byly sepsány, soudně vymahatelné, lze použít k výkonu i tyto.¹⁹

---

¹⁷ PAUKNEROVÁ, Monika; BRODEC, Jan; PFEIFFER, Magdalena; RŮŽIČKA, Květoslav. *Zákon o mezinárodním právu soukromém: komentář*, s. 106.

¹⁸ PAUKNEROVÁ, Monika; BRODEC, Jan; PFEIFFER, Magdalena; RŮŽIČKA, Květoslav. *Zákon o mezinárodním právu soukromém: komentář*, s. 106.

¹⁹ PAUKNEROVÁ, Monika; BRODEC, Jan; PFEIFFER, Magdalena; RŮŽIČKA, Květoslav. *Zákon o mezinárodním právu soukromém: komentář*, s. 106.

2. Právní úprava uznávání a výkonu soudních rozhodnutí

V následující kapitole mé diplomové práci hodlám popsat nejdůležitější právní předpisy vnitrostátní, unijní a mezinárodní v oblasti uznávání a výkonu soudních rozhodnutí. Nelze samozřejmě obsáhnout vše – zaměřím se pouze na některé vybrané otázky a vybrané předpisy či úmluvy.

2.1 Prameny vnitrostátní právní úpravy

Česká vnitrostátní právní úprava mezinárodního práva soukromého jako celku a tedy i uznávání a výkonu cizích rozhodnutí stojí na zákoně o mezinárodním právu soukromém. Zákony s tímto, resp. podobným názvem platily v České republice dva - první, starší zákon o mezinárodním právu soukromém a procesním, platný do konce roku 2013 a nový zákon o mezinárodním právu soukromém, účinný od 1. ledna 2014. Před zákonem o mezinárodním právu soukromém a procesním z roku 1963 (viz níže) platil ještě zákon č. 41/1948 Sb., o mezinárodním právu a mezioblastním právu soukromém a o právním postavení cizinců v oboru práva soukromého. Je tedy dodnes pokračováno v určité tradici úpravy tohoto odvětví zvláštním zákonem, nikoli jako součástí občanského zákoníku, jak tomu bylo v případě obecného zákoníku občanského z roku 1811.²⁰

2.1.1 Zákon o mezinárodním právu soukromém č. 91/2012 Sb.

Podíváme-li se do historie české vnitrostátní právní úpravy mezinárodního práva soukromého, zjistíme, že před současným, novým zákonem o mezinárodním právu soukromém, se problematikou zabýval zákon č. 97/1963 Sb., o mezinárodním právu soukromém a procesním (dále jen „ZMPSP“). Tento se uznáváním a výkonem cizích soudních rozhodnutí zabýval v několika závěrečných paragrafech (§63 - §68c). Podle § 63 byly hlavními podmínkami uznání podmínka nabytí právní moci (podle „potvrzení příslušného cizího orgánu právní moci“) a podmínka uznání tuzemskými orgány. Samotné uznání pak probíhalo buď neformálním, nebo formálním způsobem;²¹ u neformálního bylo uznání cizího rozhodnutí posouzeno jako předběžná otázka - a toto

²⁰ PAUKNEROVÁ, Monika; RŮŽIČKA, Květoslav. *Rekodifikované mezinárodní právo soukromé*, s. 16.

²¹ ČERVINKA, Michal. Uznání a výkon cizích rozhodnutí v novém zákoně o mezinárodním právu soukromém. *Server epravo.cz* [online]. 2014 [cit. 2015-03-08]. Dostupný z WWW: <http://www.epravo.cz/top/clanky/uznani-a-vykon-cizich-rozhodnuti-v-novem-zakone-o-mezinarodnim-pravu-soukromem-94534.html>

posouzení nezakládalo tedy překážku *rei iudicatae* - zatímco v případě formálního způsobu bylo cizí rozhodnutí uznáno v rámci samostatného soudního řízení. Příslušný tuzemský orgán pak měl primárně za úkol posoudit, zda u daného cizího rozhodnutí není dána některá z překážek pro jeho uznání, která by vyplývala z ustanovení § 64 výše uvedeného zákona (např. zda cizí rozhodnutí nebylo vydáno orgánem státu, u kterého není zaručena vzájemnost).²²

Tato vzájemnost byla sice v zásadě vyžadována, nikoliv však v případě, pokud cizí rozhodnutí nijak nesměřovalo proti českému občanu či právnické osobě.²³

Mezi další možné překážky pak patřila výlučná pravomoc tuzemských orgánů, fakt, že o témže právním poměru již bylo vydáno tuzemským orgánem pravomocné rozhodnutí nebo bylo uznáno pravomocné rozhodnutí orgánu třetího státu nebo situace, kdy by se uznání přičilo tuzemskému veřejnému pořádku.

Ve dřívější právní úpravě zároveň nebylo zcela vyjasněno, na která všechna rozhodnutí se uznávání a výkon vztahuje. Přestože se starý zákon ZMPSP výslovně zmiňoval pouze o rozhodnutích justičních orgánů cizího státu, teorie dovozovala i rozšíření na rozhodnutí jiných orgánů než justičních, a to především v případě, že v cizím státě příslušelo rozhodování o věcech uvedených v ZMPSP (či jinak relevantních) jiným orgánům, než těm zákonem ZMPSP výslovně označeným za justiční.²⁴

Pro ilustraci dřívější právní úpravy uznávání a výkonu cizích rozhodnutí postačí několik výše uvedených ustanovení a problémů s nimi spojených. Nyní přejdu k rozboru aktuální vnitrostátní úpravy, zejména změn, které nový zákon přinesl.

Dne 1. 1. 2014 nabyl účinnosti nový zákon o mezinárodním právu soukromém č. 91/2012 Sb. (dále jen „NZMPS“), který nahradil a derogoval předchozí zákon o mezinárodním právu soukromém a procesním. Přes změnu v názvu neopomíjí nový zákon ani úpravu procesněprávní; v tomto případě jde pouze o drobnou změnu. Tento zákon v obecných ustanoveních definuje důležité pojmy: výslovně vymezuje pojem

---

²² ČERVINKA, Michal. Uznání a výkon cizích rozhodnutí v novém zákoně o mezinárodním právu soukromém. *Server epravo.cz*.

²³ KUČERA, Zdeněk; PAUKNEROVÁ, Monika; RŮŽIČKA, Květoslav. *Právo mezinárodního obchodu*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2008, s. 342. ISBN 978-80-7380-108-3.

²⁴ KUČERA, Zdeněk. *Mezinárodní právo soukromé*, s. 411.

imperativních norem, českých (§ 3) i zahraničních (§ 25) a definuje také pojem výhrady veřejného pořádku (§ 4) – tuto z unijních předpisů; definice pojmu je však ponechána vnitrostátnímu právu v souladu s judikaturou Soudního dvora Evropské unie (dále jen „SDEU“), která stanoví limity, za které pojem veřejného pořádku nesmí jít. Pojem výhrady veřejného pořádku ale samozřejmě definoval již ZMPSP (v ustanovení § 36), definice je tedy pouze změněna a přesunuta, nikoli zavedena zcela nově.²⁵ Stejně tak lze zmínit zavedení pojmu obcházení zákona (§ 5), která nemá oporu přímo v unijních předpisech, ale v judikatuře SDEU či jiných judikátech z oblasti mezinárodního práva soukromého.²⁶

Z dalších ustanovení je ještě třeba zmínit problém intertemporality: podle nového zákona je třeba řešit uznání a výkon cizích rozhodnutí pouze tehdy, pokud nebylo dosud zahájeno řízení o uznání a výkonu cizího rozhodnutí před českým orgánem (§ 123, odst. 2 *a contrario* NZMPS). V tomto ohledu není zcela vyjasněno, jak postupovat v případě, že řízení sice bylo zahájeno před 1. lednem 2014, nicméně do tohoto data nebylo skončeno a je třeba v něm přihlídnout k cizímu rozhodnutí, které se neuznává ve zvláštním řízení (tj. neformálním způsobem). Jednou z možností, kterou jsem našel v právní teorii, je možnost zásadně neaplikovat NZMPS u cizích rozhodnutí vydaných před 1. lednem 2014 a uplatnit předchozí zákon.²⁷ V případě nalézacího řízení by tomu mohlo být jinak, ale i v tomto případě můžeme postupovat podobně, jak je uvedeno výše; lze totiž argumentovat, že v takovýchto případech bylo v podstatě řízení o uznání cizího rozhodnutí zahájeno současně s řízením ve věci samé, nehledě na fakt, že v případě změny podmínek pro uznání cizího rozhodnutí v rámci jednoho nalézacího řízení by takovýto postup byl nejspíše v rozporu s legitimním očekáváním účastníků takového řízení.²⁸

---

²⁵ Zákon č. 97/1963 Sb. ze dne 4. 12. 1963, o mezinárodním právu soukromém a procesním, ve znění pozdějších předpisů, § 36.

²⁶ BŘÍZA, Petr. (Stručný) komentář k zákonu o mezinárodním právu soukromém. *Server jinepravo.cz* [online]. 2014 [cit. 2015-03-08]. Dostupný z WWW: <http://jinepravo.blogspot.cz/2014/04/strucny-komentar-k-zakonu-o.html>

²⁷ ČERVINKA, Michal. Uznání a výkon cizích rozhodnutí v novém zákoně o mezinárodním právu soukromém. *Server epravo.cz*.

²⁸ ČERVINKA, Michal. Uznání a výkon cizích rozhodnutí v novém zákoně o mezinárodním právu soukromém. *Server epravo.cz*.

V oblasti uznávání a výkonu cizích rozhodnutí se vyjasňuje věcné zaměření, o kterém jsem hovořil výše; proti předchozí úpravě je pojem „cizí rozhodnutí“ upřesněn tak, že zahrnuje i rozhodnutí úřadu cizího státu, za podmínky, že jde o rozhodnutí o věcech, o nichž by podle jejich soukromoprávní povahy v České republice rozhodovaly soudy.²⁹

V NZMPS je uznání a výkon cizích rozhodnutí děleno na obecnou a zvláštní část, kdy část zvláštní je věnována uznání a výkonu cizích rozhodnutí ve vztazích konkrétního druhu (například rodinné právo, právní jednání apod.)³⁰

Drobné změny oproti úpravě ZMPSP můžeme najít v ustanovení § 15 NZMPS, v důvodech pro neuznání cizího pravomocného rozhodnutí. Nyní uznání cizího rozhodnutí nebrání, že by řízení nemohlo být provedeno u žádného orgánu cizího státu, kdyby se na posouzení pravomoci cizího orgánu použilo ustanovení o příslušnosti českých soudů. To ale platí pouze za předpokladu, že účastník, proti němuž takové cizí rozhodnutí směřuje, se pravomoci cizího orgánu dobrovolně podrobil.³¹ Definice dobrovolného podrobení se by se pak měla určovat a posuzovat podle tuzemských standardů; nestačí tedy, že se účastník podrobil ve smyslu právního řádu cizího státu.³²

Novým důvodem oproti ZMPSP pro neuznání cizího rozhodnutí naopak je, že o témže právním poměru, kterého se týká rozhodnutí, se vede u českého soudu řízení, pokud bylo zahájeno dříve než původní řízení v cizině.³³ Preferováno je tedy zde očividně tuzemské řízení, této překážce se někdy říká *přeshraniční litispendence*.³⁴ Totožnost věci a kritéria jejího posouzení byla již v minulosti vyjádřena v judikatuře Nejvyššího soudu, konkrétně v rozsudku vydaném pod spisovou značkou 25 Cdo 1751/98 ze dne 24. března 1999. Tato totožnost je dána totožností účastníků řízení a totožností

---

²⁹ PAUKNEROVÁ, Monika; BRODEC, Jan; PFEIFFER, Magdalena; RŮŽIČKA, Květoslav. *Zákon o mezinárodním právu soukromém: komentář*, s. 103.

³⁰ ČERVINKA, Michal. Uznání a výkon cizích rozhodnutí v novém zákoně o mezinárodním právu soukromém. *Server epravo.cz*.

³¹ ČERVINKA, Michal. Uznání a výkon cizích rozhodnutí v novém zákoně o mezinárodním právu soukromém. *Server epravo.cz*.

³² BŘÍZA, Petr. Nový zákon o mezinárodním právu soukromém. *Bulletin advokacie*. 2014 č. 7-8, s. 38.

³³ BŘÍZA, Petr; BŘICHÁČEK, Tomáš; FIŠEROVÁ, Zuzana a kol. *Zákon o mezinárodním právu soukromém: komentář*. Vyd. 1. V Praze: C. H. Beck, 2014, xxi, s. 105. ISBN 978-80-7400-528-2.

³⁴ ČERVINKA, Michal. Uznání a výkon cizích rozhodnutí v novém zákoně o mezinárodním právu soukromém. *Server epravo.cz*.

předmětu řízení.³⁵

Další drobnou změnou oproti ZMPSP v ustanovení § 15 NZMPS je přidání slova „zjevný“ ke slovnímu spojení rozpor s veřejným pořádkem. Touto terminologií se zákonodárce zřejmě inspiroval v evropských předpisech. K tomuto pojmu a jeho výkladu existuje také velké množství evropské judikatury (viz také níže).³⁶

I nadále však v zákonné úpravě zůstává zakotvena vzájemnost, resp. nutnost odepření uznání cizího rozhodnutí směřujícího vůči českému občanu nebo právnické osobě, pokud není ve vztahu k tomuto cizímu státu vzájemnost zaručena. Je zde ovšem mírný rozpor: zatímco ustanovení § 120 ve vztahu k cizím rozhodčím nálezům výslovně uvádí, že „vzájemnost se považuje za zaručenou také v případě, že cizí stát prohlašuje všeobecně cizí rozhodčí nálezy za vykonatelné za podmínky vzájemnosti“, v ustanovení § 15 nic takového výslovně stanoveno není. Je tedy otázka, zda to, co platí pro rozhodčí nálezy, platí i pro soudní rozhodnutí. Názory na toto se různí;³⁷ osobně zastávám názor, že skutečně tyto podmínky platí jednotně, protože pokud by bylo nezbytné považovat vzájemnost za zaručenou výhradně a pouze tehdy, pokud by cizí stát české rozhodnutí buď již někdy v minulosti uznal, nebo je uznával automaticky bez požadavku vzájemnosti, vedlo by to k patové situaci: Česká republika a daný cizí stát by, požadující sice vůči sobě navzájem vzájemnost, nepovažovaly zároveň tuto vzájemnost za mezi sebou zaručenou a k žádnému uznání cizího rozhodnutí by tedy ani z jedné strany nemohlo dojít. Vzhledem k všeobecné snaze o zlepšení spolupráce mezi soudy a volný pohyb soudních rozhodnutí v Evropské unii je nutné sporná ustanovení vnitrostátních zákonů vykládat v souladu s těmito tendencemi.³⁸

Z obecného hlediska bych podotkl, že přestože mi změna zákonné úpravy připadá nanejvýš vhodná a zdařile provedená, nedošlo v rámci vnitrostátní zákonné úpravy k

---

³⁵ Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky, vydán pod spisovou značkou 25 Cdo 1751/98, ze dne 24. 3. 1999, srov. s rozsudkem Nejvyššího soudu České republiky, vydaným pod spisovou značkou 25 Cdo 2503/2011, ze dne 22. 11. 2012.

³⁶ BŘÍZA, Petr; BŘICHÁČEK, Tomáš; FIŠEROVÁ, Zuzana a kol. *Zákon o mezinárodním právu soukromém: komentář*, s. 107.

³⁷ BŘÍZA, Petr. Nový zákon o mezinárodním právu soukromém. *Bulletin advokacie*. 2014 č. 7-8, s. 38. Srov. s PAUKNEROVÁ, Monika; BRODEC, Jan; PFEIFFER, Magdalena; RŮŽIČKA, Květoslav. *Zákon o mezinárodním právu soukromém: komentář*, s. 98.

³⁸ BŘÍZA, Petr. Nový zákon o mezinárodním právu soukromém. *Bulletin advokacie*. 2014 č. 7-8, s. 38.

výrazným změnám. Primárním výsledkem je určité zpřehlednění a zpřesnění zákonné úpravy, kterého dle mého názoru bylo třeba. Předchozí i současná úprava očividně sledují stejné cíle a užívají víceméně stejných prostředků k jejich dosažení. Z nové úpravy vyvstávají některé sporné otázky (konkrétně výše uvedená intertemporalita, event. odepření vzájemnosti), které nezbyvá než vyřešit v praxi.

2.1.2 Vzájemný vztah pramenů právní úpravy

Vzhledem k tomu, že Česká republika je již od 1. května 2004 součástí Evropské unie, jsou právní předpisy Evropské unie nejspíš tím nejběžnějším a nejčastěji používaným pramenem práva v případě mezinárodně soukromoprávních vztahů, protože si dovoluji odhadovat, že právě se sousedními státy, případně dalšími státy Evropské unie, dochází v rámci soukromého práva k nejvíce kontaktům a provázání; v případě uznávání a výkonu cizích soudních rozhodnutí tomu bude nejinak. Nezbyvá než si tedy hierarchicky uspořádat jednotlivé druhy právních pramenů podle pořadí, ve kterém se aplikují.

Na prvním místě stojí právní úprava Evropské unie, která má aplikační přednost před vnitrostátním právem na základě judikatury SDEU (známý případ „*Van Gend en Loos*“).³⁹ V našem případě má význam primárně právo sekundární – konkrétně pak jednotlivá nařízení týkající se uznávání a výkonu soudních rozhodnutí v jednotlivých oblastech (právo občanské a obchodní, právo rodinné, dědické právo a další). Nařízení jsou přímo použitelná v jednotlivých členských státech, k jejich závaznosti není třeba vydání dalšího vnitrostátního předpisu (na rozdíl od směrnic).⁴⁰

Následují multilaterální a bilaterální mezinárodní smlouvy, kterými je Česká republika vázána; jejich aplikační přednost je zakotvena v Ústavě České republiky v článku 10: „...stanoví-li mezinárodní smlouva něco jiného než zákon, použije se mezinárodní smlouva“.⁴¹ Mezinárodní smlouvy jsou pak v podstatě součástí vnitrostátního právního řádu a jsou přímo aplikovatelné.⁴² Těmito smlouvami se budu blíže zabývat v druhé

---

³⁹ PAUKNEROVÁ, Monika. *Evropské mezinárodní právo soukromé*. 2. vyd. v Praze: C. H. Beck, 2013, xxx, s. 47. ISBN 978-80-7400-504-6.

⁴⁰ PAUKNEROVÁ, Monika. *Evropské mezinárodní právo soukromé*, s. 26.

⁴¹ Ústavní zákon č. 1/1993 Sb. ze dne 16. 12. 1992, Ústava České republiky, ve znění pozdějších předpisů.

⁴² ONDŘEJ, Jan. *Mezinárodní právo veřejné, soukromé, obchodní*, s. 43.

kapitole mé diplomové práce.

Teprve poté přichází na řadu úprava vnitrostátní, tedy zákon č. 91/2012 Sb., o mezinárodním právu soukromém. Kromě Ústavy je tato subsidiární povaha ZMPS výslovně zakotvena v zákoně samém, který v § 2 stanoví, že „*zákon se použije v mezích ustanovení vyhlášených mezinárodních smluv, kterými je Česká republika vázána (dále jen „mezinárodní smlouva“), a přímo použitelných ustanovení práva Evropské unie.*“⁴³

Z výše uvedeného celkem jasně vyplývá, že vnitrostátní právní úprava je až tou poslední použitelnou, tedy jakousi záchrannou sítí, pokud nelze použít evropskou ani mezinárodní úpravu. Jako praktický příklad uvádím soukromoprávní vztahy s mezinárodním prvkem vůči USA;⁴⁴ se Spojenými státy americkými nemá Česká republika uzavřenou žádnou mezinárodní smlouvu o uznávání a výkonu rozhodnutí a do Evropské unie se USA taky jen těžko začlení, proto lze pro uznání a výkon soudních rozhodnutí vydaných orgány USA užít pouze úpravu obsaženou v zákoně o mezinárodním právu soukromém.⁴⁵

Obecně lze konstatovat, že vzhledem k tomu, že unijní předpisy svou působnost zásadně omezují pouze na rozhodnutí z členských států Evropské unie a mezinárodní smlouvy nepokryjí všechny zbylé případy, použije se úprava obsažená v § 14 až 16 nového zákona např. také na občanskoprávní a obchodněprávní rozhodnutí ze zemí jako Kanada, Čína, Austrálie, Japonsko, či země Jižní Ameriky, potažmo mnoho dalších zemí, se kterými si lze představit soukromoprávní styk.⁴⁶

Okruh věcí, na které se zákonná úprava vztahuje, je pak vymezen tak, že se jedná o práva a povinnosti, o kterých by podle jejich soukromoprávní povahy rozhodovaly v České republice soudy. Tyto v českém občanském soudním řízení projednávají a rozhodují spory, případně jiné právní věci, které vyplývají ze vztahů soukromého práva,

---

⁴³ Zákon č. 91/2012 Sb. ze dne 25. 1. 2012, o mezinárodním právu soukromém, ve znění pozdějších předpisů.

⁴⁴ ČERVINKA, Michal. Uznání a výkon cizích rozhodnutí v novém zákoně o mezinárodním právu soukromém. *Server epravo.cz*.

⁴⁵ Mezinárodní smlouvy (včetně dvoustranných a mnohostranných smluv týkajících se uznávání a výkonu cizích soudních rozhodnutí) lze pohodlně vyhledat pomocí interaktivního internetového formuláře na webových stránkách Ministerstva zahraničních věcí ČR, dostupné na WWW: http://www.mzv.cz/jnp/cz/vyhledavani_smluv/index.html

⁴⁶ BŘÍZA, Petr. (Stručný) komentář k zákonu o mezinárodním právu soukromém. *Server jinepravo.cz*.

pakliže však o těchto podle jiného právního předpisu nerozhodují jiné orgány. Zde je jistě vhodné zdůraznit, že to, zda jde v daném případě o práva a povinnosti soukromoprávní povahy je třeba vykládat zásadně podle českého práva a judikatury českých soudů, ledaže jde o výklad pro účely aplikace nařízení EU, potažmo mezinárodních smluv; v takovýchto případech je nezbytné se od vnitrostátního výkladu oprostít a vykládat pojem autonomně.⁴⁷

2.2 Unijní právní úprava

V této kapitole své diplomové práce se budu zabývat popisem unijní právní úpravy uznávání a výkonu cizích rozhodnutí. V první řadě je třeba definovat pojem evropského mezinárodního práva soukromého, který na pojem mezinárodního práva soukromého, které jsem definoval výše, přímo navazuje. Evropská unie totiž vytvořila vlastní systém práva, který se od systému mezinárodního práva soukromého i veřejného odlišuje v mnoha prvcích. Evropské mezinárodní právo soukromé je tvořeno souborem právních norem evropského práva upravujících soukromoprávní vztahy vznikající v oblasti přeshraničních styků v rámci Evropské unie. Tento soubor norem se dělí do několika oblastí, jednou z nich je také oblast norem upravujících uznání a výkon cizích soudních a dalších rozhodnutí, tedy rozhodnutí vydaných v jiných členských státech Evropské unie, v soukromoprávních věcech. Oblasti úpravy evropského mezinárodního práva soukromého a potažmo procesního vychází z vymezení justiční spolupráce v občanských věcech v čl. 81 Smlouvy o fungování Evropské unie.⁴⁸

Uznávání a výkon cizích rozhodnutí mezi členskými státy také úzce souvisí s pojmem „Prostor svobody, bezpečnosti a práva“ jako společné politiky, který byl zakotven ve výše uvedené Smlouvě o fungování Evropské unie. Tento prostor představuje určitý vnitřní prostor, v jehož rámci se mohou občasně EU včetně příslušníků třetích států volně a bezpečně pohybovat.⁴⁹ S tímto souvisí i pohyb soudních rozhodnutí. Pro uznání a výkon cizích rozhodnutí vydaných v jiných členských státech pak má význam zejména prostor práva, který zahrnuje spolupráci členských států v civilních i trestních

---

⁴⁷ PAUKNEROVÁ, Monika; BRODEC, Jan; PFEIFFER, Magdalena; RŮŽIČKA, Květoslav. *Zákon o mezinárodním právu soukromém: komentář*, s. 105.

⁴⁸ PAUKNEROVÁ, Monika. *Evropské mezinárodní právo soukromé*, s. 7 až 8.

⁴⁹ TICHÝ, Luboš; ARNOLD, Rainer; ZEMÁNEK, Jiří; KRÁL, Richard; DUMBROVSKÝ, Tomáš. *Evropské právo*. 5. přeprac. vyd. Praha: C.H. Beck, 2014, xlii, s. 523. ISBN 978-80-7400-546-6.

věcech. V civilních věcech by měla být zaručena vysoká úroveň právní jistoty a tento standard by měl zahrnovat také uznání soudních rozhodnutí a jejich účinný výkon.⁵⁰ Vzájemné uznávání a výkon rozhodnutí mezi členskými státy je tedy cílem, kterého je třeba dosáhnout, avšak neospravedlňuje veškerá opatření, která by k jeho dosažení mohla být užita.⁵¹

Prameny právní úpravy v této oblasti tedy mohou být předpisy primárního práva Evropské unie – například výše zmíněná Smlouva o fungování Evropské unie nebo Smlouva o Evropské unii, předpisy sekundárního práva EU, ale také jednotlivé vnitrostátní předpisy členských států, které byly vydány k provedení práva EU nebo na předpisy EU navazují, jak jsem již uvedl výše.⁵²

Dále se již zaměřím na jednotlivá nařízení Evropské unie, která jsou vzhledem ke své přímé použitelnosti a závaznosti v jednotlivých členských státech nejvýznamnějšími sekundárními unijními předpisy.

2.2.1 Nařízení Brusel I bis

Nařízení Brusel I předcházelo aktuální úpravě Nařízení Brusel I bis. Nařízení Brusel I bylo před vydáním přepracovaného znění Brusel I bis nejvýznamnějším a nejpoužívanějším nařízením v rámci mezinárodního práva soukromého. Název Brusel I je zkratkou celého názvu Nařízení Rady (ES) č. 44/2001, o soudní příslušnosti a uznání a výkonu soudních rozhodnutí ve věcech občanských a obchodních. V Nařízení Brusel I bis pak tento název doznal drobných změn a bylo vydáno jako Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1215/2012, o příslušnosti a uznávání a výkonu soudních rozhodnutí v občanských a obchodních věcech. Nařízení Brusel I vstoupilo v platnost

---

⁵⁰ TICHÝ, Luboš; ARNOLD, Rainer; ZEMÁNEK, Jiří; KRÁL, Richard; DUMBROVSKÝ, Tomáš. *Evropské právo*, s. 527.

⁵¹ GARCÍA, Rafael Arenas. Abolition of Exequatur: Problems and Solutions. Mutual recognition, mutual trust and recognition of foreign judgments: Too many words in the sea. *Server www.academia.edu* [online]. 2014 [cit. 2015-03-08]. Dostupný z WWW: http://www.academia.edu/2927201/Abolition_of_Exequatur_Problems_and_Solutions._Mutual_recognition_mutual_trust_and_recognition_of_foreign_documents_too_many_word_in_the_sea

⁵² PAUKNEROVÁ, Monika. *Evropské mezinárodní právo soukromé*, s. 10.

1. března 2002, vzhledem k pozdějšímu datu vstupu České republiky do Evropské unie se u nás stalo závazným až 1. května 2004.⁵³

Původní Nařízení Brusel I nahradilo Bruselskou úmluvu o příslušnosti a uznání a výkonu rozhodnutí v občanských a obchodních věcech, ve znění úmluv o přistoupení nových členských států k této úmluvě z roku 1968.⁵⁴ Této úmluvě se blíže budu věnovat v kapitole o právní úpravě na mezinárodní úrovni.

Návrh nového Nařízení Brusel I bis byl předložen Evropskou komisí v roce 2010. V nové úpravě je zahrnuta úprava původní se všemi jejími novelami a k tomu jsou provedeny potřebné změny, které vyplynuly z dosavadní aplikační praxe.⁵⁵ Cílem bylo zajištění větší přehlednosti a také usnadnění průběhu přeshraničních sporů a volný pohyb rozsudků v Evropské unii v rámci justiční spolupráce.⁵⁶ Komise vycházela z tzv. Heidelberské zprávy (Zpráva o provádění Nařízení Brusel I), která byla vypracována na základě statistických dat poskytnutých jednotlivými členskými státy. Na základě této zprávy byly vymezeny čtyři základní oblasti, v nichž bylo třeba provést změny:

- odstranění řízení o prohlášení vykonatelnosti rozsudků;
- rozšíření působnosti ve vztahu k třetím státům v oblasti příslušnosti a litispendence;
- posílení účinnosti dohody o volbě soudu;
- zlepšení koordinace mezi paralelně probíhajícím rozhodčím a soudním řízením.^{57 58}

---

⁵³ PAUKNEROVÁ, Monika. *Evropské mezinárodní právo soukromé*, s. 89.

⁵⁴ PAUKNEROVÁ, Monika. *Evropské mezinárodní právo soukromé*, s. 90.

⁵⁵ PAUKNEROVÁ, Monika. *Evropské mezinárodní právo soukromé*, s. 91.

⁵⁶ ČECHOVÁ, Linda; KOČICOVÁ, Věra. Brusel I bis aneb „nové“ nařízení Brusel I. *Server epravo.cz* [online]. 2014 [cit. 2015-03-08]. Dostupný z WWW: <http://www.epravo.cz/top/clanky/brusel-i-bis-aneb-nove-narizeni-brusel-i-96753.html>

⁵⁷ PAUKNEROVÁ, Monika. *Evropské mezinárodní právo soukromé*, s. 91.

⁵⁸ Report on the Application of Regulation Brussels I in the Member States, presented by B. Hess, Th. Pfeiffer, P. Schlosser. Dostupný z WWW [cit. 2015-03-08]: http://ec.europa.eu/civiljustice/news/docs/study_application_brussels_1_en.pdf

Nařízení Brusel I bis vstoupilo v účinnost teprve nedávno – dne 10. ledna 2015, proto je tato tematika v souvislosti s počátkem reálného užívání jeho ustanovení velmi aktuální. Dále se již budu soustředit na rozbor konkrétních ustanovení a změn, které byly do Nařízení Brusel I bis zapracovány a také se pokusím provést srovnání některých záležitostí dle staré a nové úpravy se zaměřením na zrušení řízení o prohlášení vykonatelnosti v přepracovaném nařízení. Dále popisují aktuální režim uznání a výkonu cizích rozhodnutí dle Nařízení Brusel I bis po provedení těchto změn.

Zrušení exequatur v Nařízení Brusel I bis

V preambuli Nařízení Brusel I bis jsou vymezeny důvody pro vydání nové úpravy. Mimo jiné je zde zmíněn tzv. Stockholmský program z prosince 2009, ve kterém je také zmíněna nutnost zrušení prohlášení vykonatelnosti. Mezi mnoha dalšími důvody k vydání a cíli této nové úpravy můžeme nalézt také snahu o předvídatelnost jednotlivých pravidel pro určení příslušnosti soudu, minimalizaci počtu souběžných řízení a rozporných rozhodnutí, potřebu kontinuity s Bruselskou úmluvou a Nařízením Brusel I, snahu o dodržování základních lidských práv a svobod a další.⁵⁹

Zrušení mezitímního řízení – řízení o prohlášení vykonatelnosti (*exequatur*) je zásadní změnou v Nařízení Brusel I bis. Hlavním důvodem pro tento krok byl fakt, že mezi státy Evropské unie by měla fungovat vzájemná důvěra (angl. *mutual trust*) a rozhodnutí vydaná v členských státech by měla být uznávána bez dalšího. Zrušení řízení o prohlášení vykonatelnosti můžeme chápat ve dvou pojetích – buď jako zrušení samotného procesu nebo jako odstranění důvodů pro odepření uznání a výkonu rozhodnutí. Druhé ze jmenovaných pojetí přitom přináší více problémů a otázek.⁶⁰

Pojem vzájemné důvěry je definován poměrně široce. Obecně je důvěra jistota v očekávání ohledně budoucího chování jiného subjektu.⁶¹ V rámci unijního práva je vzájemná důvěra základním principem, na kterém by měla být postavena politika

---

⁵⁹ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1215/2012 ze dne 12. 12. 2012, o příslušnosti a uznávání a výkonu soudních rozhodnutí v občanských a obchodních věcech, Preambule.

⁶⁰ GARCÍA, Rafael Arenas. Abolition of Exequatur: Problems and Solutions. Mutual recognition, mutual trust and recognition of foreign judgments: Too many words in the sea. *Server www.academia.edu*.

⁶¹ WELLER, Matthias. Mutual Trust: In Search of the Future of European Private International Law. *Journal of Private International Law*. 2015, č. 1, s. 5.

v oblasti spravedlnosti, nutno ovšem upozornit, že ji nelze chápat jako zcela neomezenou.⁶² Vzájemná důvěra v souvislosti s uznáním a výkonem rozhodnutí je dána především vzájemnou důvěrou mezi soudními a jinými správními orgány členských států v souvislosti s jejich rozhodovací činností.⁶³ O této důvěře svědčí mimo jiné i to, že vydaná rozhodnutí nelze mezi členskými státy navzájem přezkoumávat ve věci samé.⁶⁴ Ve výše uvedeném Stockholmském programu z roku 2009 je vzájemná důvěra pod bodem 1.2.1 taktéž uvedena jako jeden ze základních nástrojů úspěšné spolupráce mezi členskými státy. Text Stockholmského programu také v souvislosti s tím říká, že exequaturní řízení by mělo být pouze přechodným opatřením.⁶⁵

Dá se říci, že vzájemná důvěra mezi členskými státy je právně závazná důvěra mezi orgány členských států navzájem. Tato důvěra by tedy měla fungovat, otázkou ovšem zůstává, zda skutečně reálně funguje a členské státy, resp. jejich orgány si skutečně navzájem důvěřují. Je nutné dosáhnout toho, aby důvěra nebyla pouze povinností plynoucí z právních předpisů, avšak také aby byla dána skutečným vzájemným vztahem mezi členskými státy a jejich orgány.⁶⁶

V rámci potřeby revize Nařízení Brusel I zde figurovala také snaha o menší finanční a časovou náročnost přeshraničních řízení.⁶⁷ Řízení o vydání prohlášení vykonatelnosti totiž trvá v průměru 7 dní až 4 měsíce a v případě, že žádost není zcela bez chyb pak ještě déle. Co se týče nákladů, v Evropské unii celkové náklady činí průměrně více jak 47 milionů eur ročně.⁶⁸

---

⁶² KRAMER, Xandra E. Abolition of exequatur under the Brussels I Regulation: effecting and protecting rights in the European judicial area. *Nederlands Internationaal Privaatrecht*. 2011, č. 4, s. 640.

⁶³ Tisková zpráva Evropské komise ze dne 11. 3. 2014, Směrem ke skutečnému evropskému prostoru práva: posílení důvěry, mobility a růstu. Dostupná z WWW [cit. 2015-03-08]: http://europa.eu/rapid/press-release_IP-14-233_cs.pdf

⁶⁴ Např. Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1215/2012 ze dne 12. 12. 2012, o příslušnosti a uznávání a výkonu soudních rozhodnutí v občanských a obchodních věcech, čl. 52.

⁶⁵ Program č. 2010/C 115/05 ze dne 4. 5. 2010, Stockholmský program – otevřená a bezpečná Evropa, která slouží svým občanům a chrání je.

⁶⁶ GARCÍA, Rafael Arenas. Abolition of Exequatur: Problems and Solutions. Mutual recognition, mutual trust and recognition of foreign judgments: Too many words in the sea. *Server www.academia.edu*.

⁶⁷ PAUKNEROVÁ, Monika. *Evropské mezinárodní právo soukromé*, s. 125.

⁶⁸ KONEČNÁ, Petra. Uznání a výkon rozhodnutí v přepracovaném Nařízení Brusel I. *Server epravo.cz* [online]. 2014 [cit. 2015-03-08]. Dostupný z WWW: <http://www.epravo.cz/top/clanky/uznani-a-vykon-rozhodnuti-v-prepracovanem-narizeni-brusel-i-91964.html>

Z důvodu výše zmíněných komplikací, které řízení o prohlášení vykonatelnosti s sebou nese, nebylo výjimečným případem, že jeho zakotvení v nařízeních Evropské unie odrazovaly jednotlivé subjekty od provádění přeshraničních transakcí.⁶⁹

Zrušení řízení o prohlášení vykonatelnosti není novou otázkou - bylo řešeno na půdě Evropské unie již od 90. let 20. století. Obecně bylo důvodem kromě posílení vzájemné důvěry mezi členskými státy zejména zavedení účinné spolupráce v justiční oblasti. Není ovšem pravdou, že řízení o prohlášení vykonatelnosti je pouhou formalitou, kterou lze z úpravy vyřadit bez dalšího. V souvislosti s tímto krokem je velmi důležité zejména účinně zajistit dodržování práva na spravedlivý proces a ochranu slabší strany řízení (tedy strany žalované).⁷⁰

Také je nutno upozornit na skutečnost, že řízení o prohlášení vykonatelnosti mělo v právním řádu své funkce a opodstatnění. Jako nejdůležitější funkce tohoto řízení jsou uváděny funkce samotného umožnění výkonu rozhodnutí a funkce okrajové revize cizího rozhodnutí tak, aby bylo v souladu s právním řádem státu, ve kterém má k výkonu dojít. Je tedy potvrzením, že zde neexistuje důvod, proč by mělo být v členském státě odmítnuto jeho uznání.⁷¹ Dle Heidelberské zprávy také bylo exequaturní řízení hodnoceno jako vcelku úspěšné, neboť zhruba v 90 % případů byla vykonatelnost přiznána. Je zajímavé, že právě tato „úspěšnost“ v řízení o prohlášení vykonatelnosti byla jedním z uváděných důvodů ke zrušení. Na toto navazujícím argumentem pro zrušení pak bylo tvrzení, že vzájemná důvěra mezi členskými státy již dosáhla takové úrovně, že uznávání a výkon lze více automatizovat.⁷²

Nutno ovšem také mít na paměti, že výkon rozhodnutí bez řízení o prohlášení vykonatelnosti neznámá, že tato vykonatelnost je zcela bezpodmínečná, neboť v jednotlivých nařízeních obvykle existují důvody pro odepření tohoto výkonu a nejinak

---

⁶⁹ ISIDRO, Marta Requejo. Recognition and Enforcement in the new Brussels I Regulation (Regulation 1215/2012, Brussels I recast): The Abolition of Exequatur. *Server www.refj.eu* [online]. Dostupný z WWW [cit. 2015-03-08]: http://www.refj.eu/PageFiles/6333/Requejo_Doc.pdf

⁷⁰ KRAMER, Xandra E. Abolition of exequatur under the Brussels I Regulation: effecting and protecting rights in the European judicial area. *Nederlands Internationaal Privaatrecht*. 2011, č. 4, s. 633 až 641.

⁷¹ GARCÍA, Rafael Arenas. Abolition of Exequatur: Problems and Solutions. Mutual recognition, mutual trust and recognition of foreign judgments: Too many words in the sea. *Server www.academia.edu*.

⁷² KRAMER, Xandra E. Abolition of exequatur under the Brussels I Regulation: effecting and protecting rights in the European judicial area. *Nederlands Internationaal Privaatrecht*. 2011, č. 4, s. 633 až 641.

je tomu v případě Nařízení Brusel I bis. Nelze tedy klást rovnítko mezi slova „automatické, resp. automatizované“ a „bezpodmínečné“.⁷³

Argumenty proti zrušení řízení o prohlášení vykonatelnosti byly zejména ohrožení ochrany slabší strany řízení, hlavně spotřebitelů, pochybnosti o dostatečném zajištění práva na spravedlivý proces, otázka, zda toto zrušení skutečně sníží náklady řízení a další.⁷⁴

Řízení o prohlášení vykonatelnosti navíc v původním Nařízení Brusel I dle některých názorů bylo vyváženo absencí dalších podmínek, především bylo v této souvislosti upozorňováno na fakt, že již zde nejsou žádné další požadavky ohledně rozsudku, například právní moc rozsudku dle práva, podle kterého byl rozsudek vydán.⁷⁵ Přes různé názory na tuto problematiku v novém nařízení nakonec řízení o prohlášení zrušeno bylo. Řízení o prohlášení vykonatelnosti není zakotveno ani v některých dalších nařízeních, například v Nařízení o evropském exekučním titulu, Nařízení o evropském platebním rozkazu nebo v Nařízení o výživném (ve vztahu k členským státům vázaným Haagským protokolem).⁷⁶

Aktuální znění nařízení Brusel I bis, článku 39 říká, že rozhodnutí vydané v jednom členském státě, které je v tomto státě vykonatelné, je vykonatelné i v jiném členském státě, aniž by bylo třeba prohlášení vykonatelnosti. Dle článku 42 je pak k výkonu rozhodnutí v jiném členském státě nezbytné pouze vyhotovení rozhodnutí, které splňuje podmínky nezbytné pro ověření jeho pravosti a osvědčení dle článku 53. Článek 53 dále odkazuje na Přílohu I Nařízení Brusel I bis, kterou je formulář předmětného osvědčení. V tomto osvědčení nesmí dle článku 42 chybět výtah rozhodnutí a údaje o

---

⁷³ GARCÍA, Rafael Arenas. Abolition of Exequatur: Problems and Solutions. Mutual recognition, mutual trust and recognition of foreign judgments: Too many words in the sea. *Server* www.academia.edu.

⁷⁴ KRAMER, Xandra E. Abolition of exequatur under the Brussels I Regulation: effecting and protecting rights in the European judicial area. *Nederlands Internationaal Privaatrecht*. 2011, č. 4, s. 633 až 641.

⁷⁵ MAGNUS, Ulrich; MANKOWSKI, Peter. Brussels I Regulation. 2nd rev. ed. München: Sellier-European Law Publishers, 2012, xxvii, s. 749. ISBN 978-3-86653-142-0.

⁷⁶ PAUKNEROVÁ, Monika. *Evropské mezinárodní právo soukromé*.

vykonatelnosti. Také je zde uveden rozhodující soud, údaje žalobce, žalovaného, údaje o rozhodnutí a další informace.⁷⁷

V rámci následujících ustanovení Nařízení Brusel I bis existuje možnost pro odepření uznání a výkonu. Důvody pro toto odepření jsou stanoveny v článku 45 a oproti původní úpravě zůstaly víceméně nezměněny (viz níže v rámci režimu uznání a výkonu obecně).⁷⁸ Zavádí se ale opačný postup v tom smyslu, že vykonatelnost je dána a je na povinném, aby byl aktivní a pokusil se o odstranění vykonatelnosti.⁷⁹

Režim uznání a výkonu rozhodnutí dle Nařízení Brusel I bis

Na tomto místě upozorňuji na fakt, že Nařízení Brusel I bis sice nahrazuje předchozí Nařízení Brusel I, ale to neznamená, že Nařízení Brusel I se zcela přestane používat. V článku 66 Nařízení Brusel I bis je stanoveno, že toto nařízení se užije pouze na řízení zahájená, veřejné listiny formálně vyhotovené nebo registrované a na soudní smíry schválené či uzavřené ke dni 10. ledna 2015. V záležitostech nespĺňujících tato pravidla, tj. vzniklých či zahájených dříve, se stále užije Nařízení Brusel I. Dále je nutno uvědomit si, že rozhodnutím se dle článku 2 Nařízení Brusel I bis rozumí každé rozhodnutí vydané soudem členského státu bez ohledu na to, je-li označeno jako rozsudek, usnesení, příkaz či nařízení výkonu rozhodnutí, jakož i rozhodnutí o nákladech řízení vydané soudním úředníkem. Pro účely kapitoly III nařízení jsou to také předběžná a zajišťovací opatření nařízená soudem, s výjimkou těch, která byla nařízena, aniž by byl žalovaný předvolán.⁸⁰

Samotný režim uznání a výkonu rozhodnutí nebyl v novém Nařízení Brusel I bis kromě výše popsaných změn zásadně novelizován, avšak popisují alespoň základní vybraná ustanovení vztahující se k této problematice, abych celý proces lépe osvětlil. Vzhledem k doporučenému rozsahu práce ponechám zde stranou výkladová ustanovení, ustanovení o příslušnosti, působnosti a další, soustředit se budu pouze na ustanovení

---

⁷⁷ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1215/2012 ze dne 12. 12. 2012, o příslušnosti a uznávání a výkonu soudních rozhodnutí v občanských a obchodních věcech, Příloha I.

⁷⁸ ČECHOVÁ, Linda; KOČICOVÁ Věra. Brusel I bis aneb „nové“ nařízení Brusel I. *Server epravo.cz*.

⁷⁹ PAUKNEROVÁ, Monika. *Evropské mezinárodní právo soukromé*, s. 125.

⁸⁰ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1215/2012 ze dne 12. 12. 2012, o příslušnosti a uznávání a výkonu soudních rozhodnutí v občanských a obchodních věcech.

popisující uznávání a výkon rozhodnutí samotné. Toto platí i pro níže uvedená další unijní nařízení, kterými se ve své diplomové práci zabývám.

Uznávání a výkonu rozhodnutí je věnována kapitola III Nařízení Brusel I bis. Uznávání rozhodnutí vydaných v členských státech probíhá dle článku 36, odstavce 1 bez zvláštního řízení. Dle článku 37, odstavce 1 je pak strana, která se hodlá dovolávat rozhodnutí vydaného v jiném členském státě, povinna předložit vyhotovení rozhodnutí, které splňuje podmínky nezbytné pro ověření pravosti a osvědčení dle článku 53 (obdobně jako u výkonu rozhodnutí, jak popsáno výše). Je tedy evidentní, že formálně je rozhodnutí přezkoumáváno, ačkoli přezkoumání ve věci samé je dle článku 52 vyloučeno. Odstavec 2 článku 37 dále stanoví, že v případě potřeby může soud nebo jiný orgán požádat tuto stranu, aby předložila překlad nebo přepis obsahu osvědčení, soud může v případě nezbytnosti také požádat o překlad celého rozhodnutí.⁸¹

Podle článku 38 může soud řízení přerušit, pokud je rozhodnutí napadeno v členském státě původu nebo je podán návrh na vydání rozhodnutí o neexistenci důvodů pro odepření uznání nebo na vydání rozhodnutí o odepření uznání.

Výkon rozhodnutí má dle Nařízení Brusel I bis podobný režim jako uznávání. Článek 39 stanoví, že rozhodnutí vydané v některém členském státě, které je zde vykonatelné, je vykonatelné i v jiném členském státě bez prohlášení vykonatelnosti (viz také výše). Následný výkon se dle článku 41 řídí právem dožádaného členského státu. Dále toto ustanovení určuje, že se rozhodnutí vykoná za stejných podmínek jako rozhodnutí vydaná přímo v tomto státě. Strana žádající o výkon nemusí mít v dožádaném členském státě adresu pro doručování ani pověřeného zástupce, ledaže tato povinnost existuje.⁸²

Článek 42 nařízení popisuje, jaké dokumenty je třeba předložit k výkonu rozhodnutí. Vzhledem k tomu, že toto již bylo popsáno výše, postačí na tomto místě obecně říci, že jde o vyhotovení rozhodnutí, osvědčení dle článku 53, další upřesňující pravidla jsou

---

⁸¹ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1215/2012 ze dne 12. 12. 2012, o příslušnosti a uznávání a výkonu soudních rozhodnutí v občanských a obchodních věcech.

⁸² Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1215/2012 ze dne 12. 12. 2012, o příslušnosti a uznávání a výkonu soudních rozhodnutí v občanských a obchodních věcech.

stanovena pro předběžné nebo zajišťovací opatření. Stejně jako v případě uznání rozhodnutí může být požadován překlad osvědčení nebo rozhodnutí.⁸³

Dle článku 43 Nařízení Brusel I bis je nutné výše uvedené osvědčení doručit osobě, vůči níž je výkon navrhován, ještě před přijetím prvního opatření. S tímto osvědčením se doručí i rozhodnutí, pokud jej osoba již nemá. Ustanovení dále vymezuje právo osoby, vůči níž je výkon navrhován a která má bydliště v jiném členském státě než je stát původu, na překlad rozhodnutí do jazyka, kterému rozumí nebo do úředního jazyka státu, kde má bydliště.⁸⁴

K odepření uznání a výkonu rozhodnutí lze uvést následující. Odepření uznání rozhodnutí dle článku 45 Nařízení Brusel I bis je možné na návrh kterékoli dotčené strany z těchto důvodů:

- zjevný rozpor s veřejným pořádek dožádaného členského státu;
- žalovanému, v jehož nepřítomnosti bylo rozhodnutí vydáno, nebyl doručen návrh na zahájení řízení nebo jiná rovnocenná písemnost v dostatečném časovém předstihu a způsobem, aby mu byla umožněna příprava obhajoby;
- rozhodnutí je neslučitelné s rozhodnutím vydaným v dožádaném členském státě mezi týmiž stranami;
- rozhodnutí je neslučitelné s dřívějším rozhodnutím, které bylo vydáno v jiném členském státě nebo třetí zemi mezi týmiž stranami a v téže věci, pokud splňuje podmínky pro uznání v dožádaném členském státě.⁸⁵

Dle mého názoru je vhodné, že důvody pro odepření uznání a výkonu v Nařízení Brusel I bis zůstaly, neboť jejich úplné zrušení se pravděpodobně nedá zcela doporučit.⁸⁶

---

⁸³ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1215/2012 ze dne 12. 12. 2012, o příslušnosti a uznávání a výkonu soudních rozhodnutí v občanských a obchodních věcech.

⁸⁴ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1215/2012 ze dne 12. 12. 2012, o příslušnosti a uznávání a výkonu soudních rozhodnutí v občanských a obchodních věcech.

⁸⁵ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1215/2012 ze dne 12. 12. 2012, o příslušnosti a uznávání a výkonu soudních rozhodnutí v občanských a obchodních věcech.

Výhrada veřejného pořádku jako jeden z důvodů pro odepření uznání a výkonu měla být dle původního návrhu nového nařízení odstraněna a nahrazena pouze pojmem práva na spravedlivý proces. Nestalo se tak, neboť pro velký počet členských států to byl příliš radikální krok a navíc se ukázalo, že dosavadní struktura důvodů pro odepření uznání a výkonu rozhodnutí fungovala doposud dobře. Z toho důvodu byla převzata z existujícího nařízení beze změn, včetně výhrady veřejného pořádku.⁸⁷

Výhrada veřejného pořádku (*public policy, public order, ordre public*) je velmi diskutovaným pojmem, proto považuji za vhodné věnovat tomuto termínu na tomto místě větší pozornost. K pojmu veřejného pořádku existuje četná judikatura, bohužel rozsah a zaměření mé práce nedovoluje, abych se jí blíže zabýval. Z tohoto důvodu zde uvádím pouze rozhodnutí SDEU ve věci *Apostolides* a ve věci *Gambazzi*.

SDEU ve věci *Apostolides* judikoval, že výhrada veřejného pořádku jako překážka uznání a výkonu rozhodnutí má být vykládána restriktivně a měla by se uplatňovat ve výjimečných případech. Představuje totiž překážku volného pohybu soudních rozhodnutí a takovýchto překážek by mělo být co možná nejméně. Vnitrostátní pojetí veřejného pořádku je ponecháno na jednotlivých státech, avšak na unijní úrovni je třeba tento pojem pokud možno sjednotit. Použití výhrady veřejného pořádku je možné pouze v případě, že by výkon nebo uznání cizího rozhodnutí nepřijatelně narušovaly právní řád státu, kde se o uznání žádá, neboť by byla dotčena základní zásada.⁸⁸

Ve věci *Gambazzi* SDEU vyslovil závěr, že není jeho úkolem definovat přesně pojem výhrady veřejného pořádku, ale pouze kontrolovat její uplatňování členskými státy tak, aby zůstávalo v určitých mezích. Poskytuje tedy určitá vodítka k aplikaci tohoto principu. I přes toto tvrzení však dále judikoval, že narušení veřejného pořádku vyžaduje zjevné porušení základního práva, resp. principu. V tomto konkrétním případě

---

⁸⁶ GARCÍA, Rafael Arenas. Abolition of Exequatur: Problems and Solutions. Mutual recognition, mutual trust and recognition of foreign judgments: Too many words in the sea. *Server* www.academia.edu.

⁸⁷ NIELSEN, Peter Arnt. The New Brussels I Regulation. *Common Market Law Review*. Kluwer Law International. 2013, roč. 50, s. 527.

⁸⁸ Rozsudek Soudního dvora (velkého senátu) ze dne 28. 4. 2009 ve věci C-420/07, *Meletis Apostolides vs. David Charles Orams a Linda Elizabeth Orams*.

bylo stanoveno, že výkon rozhodnutí může být odepřen, pokud by to odporovalo právu na spravedlivý proces, zde právu žalovaného být vyslechnut.⁸⁹

Pojem veřejného pořádku je evidentně výkladově komplikovaný. Nelze rozhodně říci, že tento pojem pokrývá pouze oblast lidských práv, ačkoli ji jistě zahrnuje, stejně jako zahrnuje právo na spravedlivý proces. Je také nutné jej chápat v souvislosti s právními řády jednotlivých členských států i Evropské unie jako celku.⁹⁰

Zrušení exequatur v Nařízení Brusel I bis dle mého názoru proces uznání a výkonu velmi zjednodušuje. Tento krok je některými vnímán jako „malá revoluce“ a považován za stejně významný jako pokroky v dalších oblastech spolupráce Evropské unie (např. jednotný trh).⁹¹ Otevřené však zůstávají některé další otázky, například přesnější interpretace aplikace výhrady veřejného pořádku SDEU. Další výzvou do budoucna je také sjednocení procesu odmítnutí uznání a výkonu rozhodnutí, v současné době dle článku 47 nařízení se toto řízení odehrává dle práva dožádaného státu. Toto ustanovení může přinést problémy zejména z hlediska lhůt pro opravné prostředky, neboť délka řízení bude pak záležet na soudu a právu dožádaného státu.⁹² Úspěchy a neúspěchy přepracovaného znění bude možné zhodnotit až po několika letech účinnosti nové úpravy.

2.2.2 Nařízení Brusel II bis

Nařízení Rady (ES) č. 2201/2003, o soudní příslušnosti, uznání a výkonu rozsudků ve věcech manželských a ve věcech rodičovské zodpovědnosti (Nařízení Brusel II bis) ve své práci zmiňují pro úplnost přehledu nařízení Evropské unie, ve kterých jsou obsažena ustanovení o uznání a výkonu rozhodnutí. Jedná se o specifickou oblast, která je vzhledem k všeobecné snaze o ochranu rodiny a jejího výsadního postavení velmi

---

⁸⁹ Rozsudek Soudního dvora (prvního senátu) ze dne 2. 4. 2009 ve věci C-394/07, *Marco Gambazzi vs. Daimler Chrysler Canada Inc. a CIBC Mellon Trust Company*.

⁹⁰ GARCÍA, Rafael Arenas. Abolition of Exequatur: Problems and Solutions. Mutual recognition, mutual trust and recognition of foreign judgments: Too many words in the sea. *Server www.academia.edu*.

⁹¹ Dokument MEMO/10/677 ze dne 14. 12. 2010, Civil Justice: The Reform of the “Brussels I” Regulation and the European Commission’s Green Paper on the Free Circulation of Public Documents: Frequently Asked Questions. *Server europa.eu* [online]. 2010 [cit. 2015-03-08]. Dostupný z WWW: http://europa.eu/rapid/press-release_MEMO-10-677_en.htm?locale=fr

⁹² ISIDRO, Marta Requejo. Recognition and Enforcement in the new Brussels I Regulation (Regulation 1215/2012, Brussels I recast): The Abolition of Exequatur. *Server www.refj.eu*.

významná. V mezinárodním právu soukromém jsou pak spory plynoucí z rodinného práva jednou z nejfrekventovanějších oblastí.⁹³

Již ze zkráceného názvu – Nařízení Brusel II bis je evidentní, že se jedná o přepracovanou verzi předchozího nařízení. Nařízení č. 1347/2000, o příslušnosti a uznávání a výkonu rozhodnutí ve věcech manželských a ve věcech rodičovské zodpovědnosti obou manželů k dětem (Nařízení Brusel II) bylo předchůdcem současné úpravy. Vzhledem k tomu, že Nařízení Brusel II bis se užívá již od 1. března 2005, v současné době začíná přebírat zkrácený název Nařízení Brusel II, avšak z důvodu odlišení a přehlednosti budu ve své práci užívat název Nařízení Brusel II bis.⁹⁴

Předchůdcem Nařízení Brusel II byla Úmluva o soudní příslušnosti a uznání a výkonu rozhodnutí v manželských věcech z roku 1998 neboli Bruselská úmluva II. Tato úmluva nikdy nevstoupila v platnost a její úprava byla plně převzata Nařízením Brusel II.⁹⁵

V České republice platilo původní Nařízení Brusel II poměrně krátkou dobu – od 1. května 2004 do 1. března 2005. I přesto je z této oblasti k dispozici četná judikatura, což jen potvrzuje fakt, že spory v této oblasti jsou velmi časté.⁹⁶ Nařízení Brusel II bis se použije na soudní řízení zahájená, veřejné listiny přijaté nebo dohody uzavřené mezi stranami po 1. březnu 2005. Dle článku 1 se věcně vztahuje pouze na občanskoprávní věci týkající se rozvodu, rozluky nebo prohlášení manželství za neplatné a přiznání, výkonu a odnětí rodičovské zodpovědnosti.⁹⁷ Dle tohoto ustanovení můžeme poměrně jasně odlišit předmět úpravy od předmětu výše popsaného Nařízení Brusel I bis, které se občanskoprávní oblastí zabývá.

Nařízení Brusel II bis obdobně jako Nařízení Brusel I bis vymezuje v článku 2, že rozhodnutím se rozumí rozhodnutí o rozvodu, rozluce nebo prohlášení manželství za

---

⁹³ PAUKNEROVÁ, Monika. *Evropské mezinárodní právo soukromé*, s. 129.

⁹⁴ PAUKNEROVÁ, Monika. *Evropské mezinárodní právo soukromé*, s. 129.

⁹⁵ PAUKNEROVÁ, Monika. *Evropské mezinárodní právo soukromé*, s. 130.

⁹⁶ PAUKNEROVÁ, Monika. *Evropské mezinárodní právo soukromé*, s. 130.

⁹⁷ Nařízení Rady (ES) č. 2201/2003 ze dne 27. 11. 2003, o příslušnosti a uznávání a výkonu rozhodnutí ve věcech manželských a ve věcech rodičovské zodpovědnosti a o zrušení nařízení (ES) č. 1347/2000.

neplatné a rozhodnutí týkající se rodičovské zodpovědnosti, vydané soudem členského státu, bez ohledu na to, jak je označeno. Toto rozhodnutí nemusí být pravomocné.⁹⁸

Níže se již zaměřením na ustanovení přímo se vztahující k uznání a výkonu rozhodnutí. Na počátku tohoto rozboru upozorňuji, že v této oblasti se v některých případech může aplikovat i české právo (NZMPS), pokud by věc nespádala do působnosti nařízení nebo mezinárodní smlouvy, kterou je Česká republika vázána.⁹⁹

K uznání rozhodnutí je základním ustanovením článek 21 nařízení. Tento článek stanoví, že rozhodnutí vydaná v některém členském státě jsou v jiných členských státech uznávána bez zvláštního řízení, toto ustanovení je tedy v podstatě totožné s ustanovením v Nařízení Brusel I bis. Nevyžaduje se zvláštní řízení v případě aktualizace záznamů o osobním stavu v jednom členském státě na základě rozhodnutí týkajících se rozvodu, rozluky nebo prohlášení manželství za neplatné, která byla vydána v jiném členském státě a proti kterým není možné podat opravný prostředek.¹⁰⁰

Je třeba upozornit na fakt, že ani v tomto případě nemá rozhodnutí vydané v jiném členském státě úplně stejné postavení jako rozhodnutí vydané v členském státě původu, neboť zde existuje možnost pro odepření uznání (k jednotlivým důvodům viz níže).¹⁰¹

Kterákoli dotčená osoba dále může požádat o vydání rozhodnutí o uznání nebo neuznání rozhodnutí ve zvláštním řízení. Místní příslušnost soudu se určuje podle vnitrostátního práva členského státu, kde je návrh na uznání nebo neuznání podáván. Tento soud může o otázce uznání rozhodnout také jako o předběžné otázce.¹⁰²

Uznání je zde vykresleno v podstatě jako standardní postup (ve většině případů se počítá s tím, že rozhodnutí uznáno bude)¹⁰³, z tohoto postupu jsou stanoveny výjimky v

---

⁹⁸ Nařízení Rady (ES) č. 2201/2003 ze dne 27. 11. 2003, o příslušnosti a uznávání a výkonu rozhodnutí ve věcech manželských a ve věcech rodičovské zodpovědnosti a o zrušení nařízení (ES) č. 1347/2000.

⁹⁹ PAUKNEROVÁ, Monika. *Evropské mezinárodní právo soukromé*, s. 144.

¹⁰⁰ Nařízení Rady (ES) č. 2201/2003 ze dne 27. 11. 2003, o příslušnosti a uznávání a výkonu rozhodnutí ve věcech manželských a ve věcech rodičovské zodpovědnosti a o zrušení nařízení (ES) č. 1347/2000.

¹⁰¹ MAGNUS, Ulrich; MANKOWSKI, Peter. *Brussels IIbis Regulation*. München: Sellier-European Law Publishers, 2012, xxxviii, s. 258. ISBN 978-3-935808-33-0.

¹⁰² Nařízení Rady (ES) č. 2201/2003 ze dne 27. 11. 2003, o příslušnosti a uznávání a výkonu rozhodnutí ve věcech manželských a ve věcech rodičovské zodpovědnosti a o zrušení nařízení (ES) č. 1347/2000.

¹⁰³ PAUKNEROVÁ, Monika. *Evropské mezinárodní právo soukromé*, s. 145.

ustanovení článku 22 Nařízení Brusel II bis, kterými jsou důvody pro odepření uznání rozhodnutí ve věci rozvodu, rozluky nebo prohlášení manželství za neplatné a v ustanovení článku 23, kde jsou stanoveny důvody pro odepření uznání ve věcech rodičovské zodpovědnosti.

Důvody dle článku 22 jsou tyto:

- zjevný rozpor s veřejným pořádkem členského státu, kde se o uznání žádá;
- odpůrce nepřítomný vydání rozhodnutí nebyl písemně vyrozuměn o zahájení řízení v dostatečném časovém předstihu;
- neslučitelnost s rozhodnutím vydaným v řízení mezi stejnými stranami ve státě, kde se o uznání žádá;
- neslučitelnost s rozhodnutím vydaným v řízení mezi stejnými stranami v jiném členském státě nebo ve třetí zemi, pokud rozhodnutí splňuje podmínky pro uznání;¹⁰⁴

Uznání rozhodnutí ve věcech manželských je zpravidla nezbytné k řešení předběžné otázky například v souvislosti s uzavřením nového manželství, dědění nebo rozdělení společného jmění manželů.¹⁰⁵

Článek 23 Nařízení Brusel II bis stanoví odlišné důvody pro neuznání rozhodnutí ve věcech rodičovské zodpovědnosti. U tohoto ustanovení to má jistě odůvodnění, neboť záležitosti rodičovské a manželské mají svá specifika a někdy je třeba tyto oblasti v rámci právních předpisů odlišovat. V oblasti rodičovské jsou zejména brány v úvahu zájmy dítěte. Rozhodnutí ve věcech rodičovské zodpovědnosti nezakládají překážku věci rozhodnuté. V zájmu dítěte jsou měněna s tím, jak se mění okolnosti případu.¹⁰⁶

Konkrétní důvody pro odepření uznání rozhodnutí jsou následující:

- zjevný rozpor s veřejným pořádkem členského státu, kde se o uznání žádá;

---

¹⁰⁴ Nařízení Rady (ES) č. 2201/2003 ze dne 27. 11. 2003, o příslušnosti a uznávání a výkonu rozhodnutí ve věcech manželských a ve věcech rodičovské zodpovědnosti a o zrušení nařízení (ES) č. 1347/2000.

¹⁰⁵ PAUKNEROVÁ, Monika. *Evropské mezinárodní právo soukromé*, s. 145.

¹⁰⁶ MAGNUS, Ulrich; MANKOWSKI, Peter. *Brussels IIbis Regulation*, s. 277.

- pokud bylo rozhodnutí vydáno, aniž mohlo dítě využít práva být vyslechnuto – tedy porušení procesních zásad státu, kde se o uznání žádá;
- pokud bylo rozhodnutí vydáno v nepřítomnosti strany, která nebyla písemně vyrozuměna o zahájení v dostatečném časovém předstihu;
- neslučitelnost rozhodnutí s pozdějším rozhodnutím ve věci rodičovské zodpovědnosti v členském státě;
- neslučitelnost rozhodnutí s pozdějším rozhodnutím v této věci, které bylo vydáno v jiném členském státě nebo třetí zemi, kde má dítě obvyklé bydliště, pokud splňuje podmínky pro uznání;
- nebyl dodržen postup v článku 56 (rozhodování o umístění dítěte do ústavní péče nebo pěstounské rodiny).

Zjevný rozpor s veřejným pořádkem jako důvod pro neuznání se zde objevuje stejně jako v dalších unijních nařízeních, podrobněji k tomuto problému viz rozbor nařízení Brusel I bis výše. Příkladem potenciálního narušení veřejného pořádku ve věci rozvodu by mohl být například fakt, že v některých členských státech je možný rozvod pouhým souhlasným návrhem manželů bez dalšího dokazování, některé země ale tento koncept neznají.¹⁰⁷ Právě tohoto se jednotlivé členské státy obávaly¹⁰⁸, avšak dle článku 25 nesmí být uznání odepřeno z důvodu rozdílu v použitelném právu. Dle článku 26 nařízení také nesmí být rozhodnutí přezkoumáváno ve věci samé. Výhrada veřejného pořádku ale není tímto úplně vyloučena, v některých případech k jejímu užití může dojít.¹⁰⁹

Pro výkon rozhodnutí dle Nařízení Brusel II bis platí, že zde stále je nutné provedení řízení o prohlášení vykonatelnosti, na rozdíl od výše popsaného Nařízení Brusel I bis. Článek 28 nařízení stanoví, že výkon rozhodnutí o výkonu rodičovské zodpovědnosti ve vztahu k dítěti vydaných v členském státě, v němž jsou vykonatelná a která byla doručena, je nařízen v jiném členském státě, pokud tam tato rozhodnutí na návrh byla

¹⁰⁷ MAGNUS, Ulrich; MANKOWSKI, Peter. *Brussels IIbis Regulation*, s. 268.

¹⁰⁸ GOSENS, Hendrik (editor). *The Brussels II Regulation 2003*. Server *Europeancivillaw.com* [online]. Dostupný z WWW [cit. 2015-03-08]: <http://www.europeancivillaw.com/content/brusselstwo066.htm>

¹⁰⁹ PAUKNEROVÁ, Monika. *Evropské mezinárodní právo soukromé*, s. 146.

prohlášena za vykonatelná. Není přitom nutné, aby takové rozhodnutí bylo pravomocné, postačí, že je vykonatelným.¹¹⁰

Dle článku 29 nařízení se návrh na prohlášení vykonatelnosti v České republice podává u okresních soudů. Místní příslušnost se určí dle obvyklého bydliště osoby, vůči které je výkon rozhodnutí navrhován, nebo podle místa obvyklého bydliště kteréhokoli dítěte, na něž se návrh vztahuje. Podle článku 30 nařízení platí, že řízení se provádí dle práva členského státu výkonu. Dle článku 31 po podání návrhu soud rozhodne neprodleně, přičemž nejsou povoleny žádné připomínky účastníků. Rozhodnutí musí být neprodleně oznámeno navrhovateli dle článku 32.¹¹¹ Není zde přitom žádná povinnost oznámit rozhodnutí dalším účastníkům.¹¹²

Proti rozhodnutí soudu lze následně podat dle článku 33 nařízení podat opravné prostředky, v České republice tedy odvolání. Následně lze podat i mimořádný opravný prostředek dle článku 34, podle českého práva se tedy jedná o žalobu pro zmatečnost a dovolání. Takový mimořádný opravný prostředek je již konečný.¹¹³

I přesto, že obecně řízení o prohlášení vykonatelnosti v Nařízení Brusel II bis není zcela zrušeno, v některých případech od něj jeho ustanovení opouští a stanoví jednodušší a rychlejší postup. Tato rozhodnutí mají přímou vykonatelnost, tj. rozhodnutí vydaná v jednom členském státě se uznávají a vykonávají na území druhého členského státu bez potřeby prohlášení vykonatelnosti a aniž je možné vznést námitky proti uznání rozhodnutí.¹¹⁴

Tato úprava se použije pouze na dvě oblasti, těmito jsou rozhodnutí o právu na styk s dítětem a rozhodnutí o navrácení dítěte dle článku 11 Nařízení Brusel II bis. Podmínkou přímé vykonatelnosti zde však je, že v nalézacím řízení bylo dodrženo právo dítěte na slyšení. Druhou podmínkou pak je, že bylo dodrženo právo na slyšení pro všechny

---

¹¹⁰ Nařízení Rady (ES) č. 2201/2003 ze dne 27. 11. 2003, o příslušnosti a uznávání a výkonu rozhodnutí ve věcech manželských a ve věcech rodičovské zodpovědnosti a o zrušení nařízení (ES) č. 1347/2000.

¹¹¹ Nařízení Rady (ES) č. 2201/2003 ze dne 27. 11. 2003, o příslušnosti a uznávání a výkonu rozhodnutí ve věcech manželských a ve věcech rodičovské zodpovědnosti a o zrušení nařízení (ES) č. 1347/2000.

¹¹² MAGNUS, Ulrich; MANKOWSKI, Peter. *Brussels IIbis Regulation*, s. 303.

¹¹³ PAUKNEROVÁ, Monika. *Evropské mezinárodní právo soukromé*, s. 147.

¹¹⁴ PAUKNEROVÁ, Monika. *Evropské mezinárodní právo soukromé*, s. 148.

účastníky řízení. Osobou oprávněnou k přezkumu těchto záležitostí je pak soudce, který vydal rozhodnutí ve věci samé.¹¹⁵

Výše uvedené je stanoveno v článku 40 až 42 nařízení Brusel II bis. Tento postup je výjimkou ze standardního režimu, proto jej není možné používat analogicky na obdobné případy, výklad těchto ustanovení by měl být spíše restriktivní.¹¹⁶ Zároveň není povinností postupovat dle těchto ustanovení, oprávněná osoba může zvolit standardní postup namísto zrychleného. Postup dle článku 28 a následujících je ale vhodnější spíše v případech, kdy splnění požadavků pro zrychlený postup je nejasné nebo jsou o něm pochybnosti.¹¹⁷

Soudce následně dle článků 41 a 42 nařízení vystaví v jazyce rozhodnutí osvědčení na formuláři, který je obsažen v přílohách Nařízení Brusel II bis. Proti vydání osvědčení nelze podat opravný prostředek, avšak lze se dovolávat, aby bylo rozhodnutí uznáno a vykonáno dle obecných ustanovení o uznání a výkonu obsažených v nařízení. Dle článku 47 Nařízení Brusel II bis je výkon rozhodnutí proveden dle práva členského státu výkonu.¹¹⁸

Nařízení Brusel II bis a jeho úprava se očividně snaží především o ochranu práv dítěte. Řízení o prohlášení vykonatelnosti rozhodnutí je sice zachováno, ale pokud to vyžaduje zájem dítěte například v případě únosu, toto řízení odstraňuje a ustupuje tak praktičtějšímu řešení.

2.2.3 Nařízení o dědictví

Nařízení EP a Rady (EU) č. 650/2012, o příslušnosti, rozhodném právu, uznávání a výkonu rozhodnutí a přijímání a výkonu veřejných listin v dědických věcech a o vytvoření evropského dědického osvědčení, zkráceně Nařízení o dědictví, je považováno za nejambicióznější projekt v rámci evropského mezinárodního práva soukromého. Unifikuje oblast dědického práva od procesních norem až po kolizní

---

¹¹⁵ PAUKNEROVÁ, Monika. *Evropské mezinárodní právo soukromé*, s. 148.

¹¹⁶ MAGNUS, Ulrich; MANKOWSKI, Peter. *Brussels IIbis Regulation*, s. 347.

¹¹⁷ MAGNUS, Ulrich; MANKOWSKI, Peter. *Brussels IIbis Regulation*, s. 349 až 350.

¹¹⁸ Nařízení Rady (ES) č. 2201/2003 ze dne 27. 11. 2003, o příslušnosti a uznávání a výkonu rozhodnutí ve věcech manželských a ve věcech rodičovské zodpovědnosti a o zrušení nařízení (ES) č. 1347/2000.

normy a velmi komplikovanou matérii sjednocuje i pře rozdílnou terminologii i další aspekty jednotlivých národních úprav.¹¹⁹

Toto nařízení bylo připravováno celých patnáct let a jeho hlavním cílem bylo umožnit občanům Evropské unie efektivní plánování a organizaci v rámci přeshraničního dědění majetku s předstihem.¹²⁰

V roce 2004 byl Evropskou radou přijat tzv. Haagský program, který se kromě dalších otázek týkal i vzájemného uznávání a výkonu rozhodnutí v oblasti dědictví. V průběhu přípravy tohoto nařízení figuroval i výše zmíněný Stockholmský program z roku 2009, kde byl Evropskou radou vysloven závěr, že vzájemné uznávání a výkon rozhodnutí by mělo být rozšířeno i na oblast dědické práva. Nařízení o dědictví navazuje na úpravu dalších nařízení, která se zabývala těmito záležitostmi v jiných oblastech – např. občanskoprávní a obchodní vztahy, výživné atd.¹²¹

V roce 2009 navíc Evropská komise provedla průzkum, ze kterého vyplynulo, že zhruba v 9 – 10 % případů je v procesu dědictví v Evropské unii zahrnut mezinárodní prvek a že celková hodnota děděného majetku je velmi vysoká. I z těchto praktických důvodů tak bylo nutné vytvořit funkční a unifikující úpravu dědění na unijní úrovni.¹²²

Z hlediska věcné působnosti se Nařízení o dědictví v článku 1 vymezuje tak, že se užije na dědění majetku zemřelých osob. Dále je zde uvedeno, že se nepoužije na daňové, celní či správní věci (ani v souvislosti s dědictvím) a dále vyjmenovává další záležitosti, které jsou z jeho působnosti vyloučeny, jde například o věci osobního stavu, zmizení fyzické osoby, majetkové poměry v manželství nebo povahu věcných práv.¹²³

---

¹¹⁹ PAUKNEROVÁ, Monika. *Evropské mezinárodní právo soukromé*, s. 265.

¹²⁰ BOST, Jennifer. Nothing Certain About Death and Taxes (and Inheritance): European Union Regulation of Cross-Border Successions. *Emory International Law Review*. 2013, ročník 27, č. 2. Dostupný také z WWW [cit. 2015-03-08]: <http://law.emory.edu/eilr/content/volume-27/issue-2/comments/nothing-certain-about-death-taxes.html>

¹²¹ PAUKNEROVÁ, Monika. *Evropské mezinárodní právo soukromé*, s. 265 až 266.

¹²² BOST, Jennifer. Nothing Certain About Death and Taxes (and Inheritance): European Union Regulation of Cross-Border Successions. *Emory International Law Review*.

¹²³ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 650/2012 ze dne 4. července 2012, o příslušnosti, rozhodném právu, uznávání a výkonu rozhodnutí a přijímání a výkonu veřejných listin v dědických věcech a o vytvoření evropského dědického osvědčení.

Někdy může být značně obtížné odlišit oblast práva dědického od ostatních odvětví, zejména práva rodinného, manželských záležitostí a dalších oblastí. Výše uvedené ustanovení v tomto značně napomáhá, avšak některé otázky budou zcela jistě muset být vyřešeny judikaturou. Určitá vodítka pro toto určení nám poskytuje také preambule Nařízení o dědictví.¹²⁴

Časově se Nařízení o dědictví vztahuje na dědictví osob, které zemřou 17. srpna 2015 nebo později. Do té doby se tedy aplikuje český NZMPS a od data účinnosti Nařízení o dědictví se užijí pouze některá ustanovení NZMPS, které nařízení neupravuje.¹²⁵ Jen na okraj poznamenám, že tři z jeho článků jsou účinné již od 16. srpna 2012, avšak tato ustanovení se netýkají tématu mé práce.¹²⁶

Samotná ustanovení o uznání a výkonu rozhodnutí do značné míry navazují na Nařízení Brusel I (resp. Brusel I bis), které jsem již podrobněji popsal výše.¹²⁷ Budu se tedy na tomto místě věnovat pouze některým specifickým ustanovením Nařízení o dědictví. Uznání a výkonu rozhodnutí jsou v Nařízení o dědictví věnovány články 39 až 58.¹²⁸

V článku 39 nařízení je stanoveno, že rozhodnutí se uznávají v jiných členských státech bez zvláštního řízení. Pokud je uznání sporné, může kterákoli strana navrhnout, že rozhodnutí má být uznáno. Otázku uznání může soud řešit také jako předběžnou otázku. Důvody pro neuznání rozhodnutí jsou vymezeny článkem 40 nařízení a jsou následující:

- zjevný rozpor s veřejným pořádkem členského státu, kde se o uznání žádá;
- jestliže odpůrci, v jehož nepřítomnosti bylo vydáno rozhodnutí, nebyl doručen návrh na zahájení řízení nebo jiná rovnocenná písemnost v dostatečném časovém předstihu;

---

¹²⁴ PAUKNEROVÁ, Monika. *Evropské mezinárodní právo soukromé*, s. 267.

¹²⁵ PAUKNEROVÁ, Monika. *Evropské mezinárodní právo soukromé*, s. 266.

¹²⁶ BOST, Jennifer. Nothing Certain About Death and Taxes (and Inheritance): European Union Regulation of Cross-Border Successions. *Emory International Law Review*.

¹²⁷ PAUKNEROVÁ, Monika. *Evropské mezinárodní právo soukromé*, s. 275.

¹²⁸ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 650/2012 ze dne 4. července 2012, o příslušnosti, rozhodném právu, uznávání a výkonu rozhodnutí a přijímání a výkonu veřejných listin v dědických věcech a o vytvoření evropského dědického osvědčení.

- jestliže rozhodnutí je neslučitelné s rozhodnutím vydaným v řízení v téže věci mezi týmiž stranami ve státě, kde se o uznání žádá;
- pokud je rozhodnutí neslučitelné s rozhodnutím, které bylo vydáno dříve v jiném členském státě nebo ve třetím státě mezi týmiž stranami v téže věci, pokud rozhodnutí splňuje podmínky pro uznání ve státě, kde se o uznání žádá.¹²⁹

Jak je vidět, důvody pro neuznání jsou u jednotlivých evropských nařízení do určité míry podobné. Především zde stále figuruje důvod zjevného rozporu s veřejným pořádkem a neslučitelnost dříve vydaných rozhodnutí s rozhodnutím novým.

Vykonatelnost rozhodnutí je pak upravena v článku 43 až 58 Nařízení o dědictví. U Nařízení o dědictví, stejně jako u Nařízení Brusel II bis zůstává řízení o prohlášení vykonatelnosti. Návrh opět může být podán kteroukoli stranou a postup pro vydání se provádí podle právního řádu členského státu.¹³⁰

Právě řízení o prohlášení vykonatelnosti je předmětem kritiky v rámci Nařízení o dědictví. Protože dědické záležitosti jsou výslovně vyloučeny z působnosti Nařízení Brusel I bis, zůstává výkon rozhodnutí dle Nařízení o dědictví v jednotlivých členských státech nejistý.¹³¹ Podle mého názoru by obzvláště zde, v dědických věcech, mělo být řízení o prohlášení vykonatelnosti odstraněno, neboť se jedná o složitou materii a její řešení na přeshraniční úrovni je jistě komplikované i bez této aditivní fáze řízení.

2.2.4 Nařízení o výživném

Nařízení Rady (ES) č. 4/2009, o příslušnosti, rozhodném právu, uznávání a výkonu soudních rozhodnutí a o spolupráci ve věcech vyživovacích povinností a Haagský protokol o právu rozhodném pro vyživovací povinnost je druhým nařízením z oblasti rodinného práva, jehož ustanovení týkající se tématu mé práce chci představit. Toto nařízení je výsledkem spolupráce Evropské unie a Haagské konference mezinárodního

---

¹²⁹ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 650/2012 ze dne 4. července 2012, o příslušnosti, rozhodném právu, uznávání a výkonu rozhodnutí a přijímání a výkonu veřejných listin v dědických věcech a o vytvoření evropského dědického osvědčení.

¹³⁰ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 650/2012 ze dne 4. července 2012 o příslušnosti, rozhodném právu, uznávání a výkonu rozhodnutí a přijímání a výkonu veřejných listin v dědických věcech a o vytvoření evropského dědického osvědčení.

¹³¹ BOST, Jennifer. Nothing Certain About Death and Taxes (and Inheritance): European Union Regulation of Cross-Border Successions. *Emory International Law Review*.

práva soukromého, kdy došlo k unifikaci procesních pravidel a kolizní úpravy. Jedná se tak o propojení nařízení s mezinárodní smlouvou, což v praxi není příliš obvyklé.

V cestě k vydání tohoto nařízení opět hrál důležitou roli Haagský program z roku 2004, který zmiňoval důležitost tématu vyživovací povinnosti. Dále byla v rámci Haagské konference v roce 2007 vydána Úmluva o mezinárodním vymáhání výživného k dětem a dalších druhů vyživovacích povinností a Protokol o právu rozhodném pro vyživovací povinnosti – Haagská úmluva a Haagský protokol. Nařízení se ustanoveními Haagské úmluvy do značné míry inspirovalo a je založeno především na principu posílení postavení oprávněné osoby.¹³² Nařízení o výživném nahrazuje některá ustanovení Nařízení Brusel I, přepracované Nařízení Brusel I bis záležitosti týkající se vyživovací povinnosti ze své působnosti v článku 1 vylučuje.¹³³

Věcně se Nařízení o výživném dle článku 1 užije na vyživovací povinnosti vyplývající z rodinných vztahů, rodičovství, manželství nebo švagrovství. Oprávněným je zde dle článku 2 logicky fyzická osoba, která má nebo uplatňuje nárok na výživné a povinným je fyzická osoba, která dluží výživné nebo vůči níž byl uplatněn nárok na výživné.¹³⁴ Pojem výživné je třeba vykládat autonomně – tento pojem byl vymezen v judikatuře SDEU (věc *de Cavel*).¹³⁵

Zajímavou otázkou je, zda se toto nařízení aplikuje také na vztahy partnerské a nemanželské, které nejsou v článku 1 přímo uvedeny. Ve prospěch širšího výkladu hovoří především obecná snaha o ochranu oprávněných osob a jejich rovnoprávné postavení a fakt, že předchozí úprava dle Nařízení Brusel I žádná omezení v tomto smyslu neobsahovala.¹³⁶

Dle článku 75 Nařízení o výživném se z časového hlediska použije od 18. června 2011. Použije se na řízení zahájená, soudní smíry schválené nebo uzavřené a veřejné listiny

---

¹³² PAUKNEROVÁ, Monika. *Evropské mezinárodní právo soukromé*, s. 255.

¹³³ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1215/2012 ze dne 12. 12. 2012, o příslušnosti a uznávání a výkonu soudních rozhodnutí v občanských a obchodních věcech.

¹³⁴ Nařízení Rady (ES) č. 4/2009 ze dne 18. prosince 2008, o příslušnosti, rozhodném právu, uznávání a výkonu rozhodnutí a o spolupráci ve věcech vyživovacích povinností.

¹³⁵ PAUKNEROVÁ, Monika. *Evropské mezinárodní právo soukromé*, s. 257.

¹³⁶ PAUKNEROVÁ, Monika. *Evropské mezinárodní právo soukromé*, s. 257.

vystavené po dni jeho použitelnosti, v rámci přechodných ustanovení se pak užije také Nařízení Brusel I.¹³⁷

V oblasti uznávání a výkonu rozhodnutí zvolili tvůrci Nařízení o výživném tzv. dvoukolejný systém. Jsou zde rozlišovány členské státy, které jsou vázány Haagským protokolem a členské státy, které jím vázány nejsou.^{138 139}

Vzhledem ke smyslu propojení účinků Nařízení o výživném a Haagského protokolu je zde úprava samozřejmě nakloněna členskými státy, které jsou vázány Haagským protokolem. Je zde snaha, aby v členských státech, které jsou vázány Haagským protokolem, byla rozhodnutí ve věcech vyživovacích povinností uznávána bez dalšího řízení a bez věcného přezkumu, jak je stanoveno v preambuli Nařízení o výživném.¹⁴⁰

Na tuto ideu navazuje článek 17 tohoto nařízení, který stanoví, že rozhodnutí vydané v členském státě bude uznáno v jiném členském státě, aniž by bylo vyžadováno zvláštní řízení a aniž by existovala možnost uznání nějakým způsobem napadnout. Stejně tak je rozhodnutí bez zvláštního řízení, tedy bez prohlášení vykonatelnosti, také vykonatelné. Řízení je tedy jednoduché a dle mého názoru také efektivní časově i finančně.

Dle článku 20 jsou pro výkon rozhodnutí třeba následující dokumenty: vyhotovení rozhodnutí, výtah z rozhodnutí na formuláři v příloze I k nařízení, písemnost potvrzující stav nedoplatků a přepis či překlad formuláře s výtahem z rozhodnutí.¹⁴¹

Výkon rozhodnutí může být odmítnut nebo odložen; tyto situace řeší článek 21 tohoto nařízení. Na návrh povinného může být výkon odmítnut zčásti nebo zcela, pokud právo na výkon rozhodnutí zaniklo v důsledku promlčení podle práva členského státu původu nebo výkonu, podle toho, která z těchto dob je delší. Dále je stanovena možnost na návrh povinného zčásti nebo zcela odmítnout výkon rozhodnutí, pokud je neslučitelný s

---

¹³⁷ Nařízení Rady (ES) č. 4/2009 ze dne 18. prosince 2008, o příslušnosti, rozhodném právu, uznávání a výkonu rozhodnutí a o spolupráci ve věcech vyživovacích povinností.

¹³⁸ Aktuální seznam smluvních států lze nalézt na WWW: http://www.hcch.net/index_en.php?act=conventions.status2&cid=133

¹³⁹ PAUKNEROVÁ, Monika. *Evropské mezinárodní právo soukromé*, s. 263.

¹⁴⁰ Nařízení Rady (ES) č. 4/2009 ze dne 18. prosince 2008, o příslušnosti, rozhodném právu, uznávání a výkonu rozhodnutí a o spolupráci ve věcech vyživovacích povinností.

¹⁴¹ Nařízení Rady (ES) č. 4/2009 ze dne 18. prosince 2008, o příslušnosti, rozhodném právu, uznávání a výkonu rozhodnutí a o spolupráci ve věcech vyživovacích povinností.

rozhodnutím vydaným v členském státě výkonu nebo v jiném členském státě nebo ve třetím státě (zde opět musí splňovat podmínky nezbytné pro uznání ve státě výkonu). Výkon může být také odložen, a to v případě, že v členském státě původu byl předložen návrh na přezkum rozhodnutí dle článku 19 nařízení. Výkon rozhodnutí soud samozřejmě odloží také v případě, že vykonatelnost tohoto rozhodnutí byla odložena v členském státě původu.¹⁴²

Dle článku 22 Nařízení o výživném uznání a výkon rozhodnutí v žádném případě neznamená uznání samotných rodinných vztahů, rodičovství, manželství či švagrovství.

Co se týče rozhodnutí vydaných v členských státech, které nejsou vázány Haagským protokolem z roku 2007 (jedná se o Spojené království a Dánsko), je postup poněkud složitější. V těchto případech bude postup obdobný, jako byl v předchozím Nařízení Brusel I.¹⁴³

Uznávání rozhodnutí probíhá dle článku 23 nařízení bez zvláštního řízení, přičemž uznání může být navrženo kteroukoli stranou. Důvody pro neuznání jsou v podstatě stejné jako v Nařízení Brusel I (popř. Brusel I bis) a jsou upraveny článkem 24 nařízení. Nalezneme zde zjevný rozpor s veřejným pořádkem, nedoručení návrhu na zahájení řízení s dostatečným předstihem odpůrci a neslučitelnost rozhodnutí s rozhodnutím dříve vydaným buď v tomto členském státě nebo v jiném členském státě nebo ve třetí zemi.¹⁴⁴ Důvody pro neuznání hrají roli tedy jen v řízení o rozhodnutí vydaných ve státech, které nejsou smluvní stranou Haagského protokolu.

U vykonatelnosti upravené článkem 26 zde zůstává řízení o prohlášení vykonatelnosti, které výkon rozhodnutí znesnadňuje.¹⁴⁵ Nutno upozornit, že tyto podmínky platí pouze pro rozhodnutí vydaná v členských státech, které nejsou vázány Haagským protokolem. Kdyby šlo o rozhodnutí, která jsou vydána v členském státě vázaném Haagským

---

¹⁴² Nařízení Rady (ES) č. 4/2009 ze dne 18. prosince 2008, o příslušnosti, rozhodném právu, uznávání a výkonu rozhodnutí a o spolupráci ve věcech vyživovacích povinností.

¹⁴³ PAUKNEROVÁ, Monika. *Evropské mezinárodní právo soukromé*, s. 264.

¹⁴⁴ Nařízení Rady (ES) č. 4/2009 ze dne 18. prosince 2008, o příslušnosti, rozhodném právu, uznávání a výkonu rozhodnutí a o spolupráci ve věcech vyživovacích povinností.

¹⁴⁵ Nařízení Rady (ES) č. 4/2009 ze dne 18. prosince 2008, o příslušnosti, rozhodném právu, uznávání a výkonu rozhodnutí a o spolupráci ve věcech vyživovacích povinností.

protokolem a k uznání či výkonu by došlo ve Spojeném království nebo Dánsku, bude se postupovat dle zjednodušeného režimu popsaného výše.¹⁴⁶

Toto nařízení je očividně svou úpravou velmi specifické a představuje zajímavé propojení fungování pramenu mezinárodního (Haagské úmluvy a Haagského protokolu) a unijního (Nařízení o výživném). Pro státy, které jsou Haagským protokolem vázány, je proces uznání a výkonu rozhodnutí podle mého názoru velmi zdařile vyřešen. Mnohá z ustanovení Nařízení o výživném ovšem nejsou nová, neboť byla obsažena již v Nařízení Brusel I. Aplikační otázky vyvstávají především v souvislosti s právními řády zemí, které nejsou Haagským protokolem vázány, zejména ve vztahu k třetím zemím.¹⁴⁷ Nařízení o výživném obecně zjednodušilo vymáhání výživného, což bylo jistě velmi potřebné vzhledem k počtu 1 milion mezinárodních rozvodů ročně v Evropské unii.¹⁴⁸

2.2.5 Nařízení o insolventci

Nařízení o insolventci nebo také Nařízení o úpadkovém řízení, celým názvem Nařízení Rady (ES) č. 1346/2000, o úpadkovém řízení, vstoupilo v České republice v platnost ke dni jejího vstupu do Evropské unie. Pro státy, které již byly členy EU dříve, platí již od 31. května 2002. Nařízení o insolventci bylo novelizováno dalšími dvěma nařízeními, a to nařízením č. 603/2005 a nařízením č. 210/2010. Nařízení o insolventci nahrazuje Úmluvu ES o insolvenčním řízení z roku 1995 (Lucemburská úmluva), která nikdy nevstoupila v platnost.¹⁴⁹

V minulosti jednotlivé členské státy nebyly příliš ochotny uznávat úpadková řízení jiných států, jednotlivé vnitrostátní úpravy byly velmi rozdílné a zároveň v průběhu

---

¹⁴⁶ PAUKNEROVÁ, Monika. *Evropské mezinárodní právo soukromé*, s. 264.

¹⁴⁷ JONES, Eleri. The New Maintenance Regulation: A Guide for Family Lawyers. *Server familylawweek.co.uk* [online]. 2011 [cit. 2015-03-08]. Dostupné z WWW: <http://www.familylawweek.co.uk/site.aspx?i=ed83909>

¹⁴⁸ Tisková zpráva Ministerstva zahraničních věcí ze dne 27. 6. 2011, Vymáhání výživného je nyní v EU jednodušší. *Server mzv.cz* [cit. 2015-03-08]. 2011 [cit. 2015-03-08]. Dostupné z WWW: http://www.mzv.cz/representation_brussels/cz/udalosti_a_media/vymahani_vyzivneho_bude_v_eu_jednodussi.html

¹⁴⁹ PAUKNEROVÁ, Monika. *Evropské mezinárodní právo soukromé*, s. 217.

času počet přeshraničních úpadkových řízení v Evropské unii vzrůstal. Z tohoto důvodu bylo evidentní, že je třeba úprava na unijní úrovni.¹⁵⁰

Cíle Nařízení o insolvenční se dají dovodit již z názvu nařízení. Vzhledem k tomu, že v Evropské unii působí velké množství podnikajících subjektů a je nutné, aby vnitřní trh fungoval efektivně, je také zřejmá potřeba úpravy vztahů v rámci platební neschopnosti. Je zde také nutné se vyhnout úkonům, které by vedly k převodu majetku nebo soudních řízení v úmyslu získat výhodnější postavení (tzv. *forum shopping*). Nařízení by se dále mělo vztahovat na úpadková řízení, aniž by bylo rozlišováno, zda je dlužníkem fyzická nebo právnická osoba, podnikatel nebo jiný subjekt.¹⁵¹ Z působnosti nařízení jsou vyloučena úpadková řízení týkající se pojišťoven, úvěrových institucí, investičních podniků a dalších podobných subjektů.¹⁵²

Druhy řízení, na která se Nařízení o insolvenční vztahuje, jsou uvedena pro každý stát zvlášť v přílohách k nařízení. Pro Českou republiku se jedná o konkurs, reorganizaci a oddlužení.¹⁵³ Nařízení se koncentruje pouze na řešení základních otázek mezinárodního úpadkového řízení, pro ostatní určuje rozhodné právo. Unifikuje tedy hmotněprávní normy, kolizní normy i procesní normy.¹⁵⁴

Časově je pro Českou republiku Nařízení o insolvenční účinné od 1. května 2004, obecně se pak vztahuje na úpadková řízení zahájena po vstupu nařízení v platnost. Věcně nařízení vymezuje svou působnost v článku 1 následujícím způsobem: „*Nařízení se vztahuje na kolektivní úpadková řízení, která zahrnují částečné nebo úplné zabavení majetku dlužníka a jmenování správce podstaty.*“¹⁵⁵ Pro odlišení věcné působnosti od Nařízení Brusel I (Brusel I bis) slouží vyčlenění konkursu a podobných řízení z působnosti Nařízení Brusel I.¹⁵⁶

---

¹⁵⁰ BRODEC, Jan. Uznání zahraničního rozhodnutí o zahájení konkursního řízení v rámci EU a některé s tím spojené otázky dle českého právního řádu. *Právní rozhledy*. 2006, č. 12, str. 437.

¹⁵¹ PAUKNEROVÁ, Monika. *Evropské mezinárodní právo soukromé*, s. 217.

¹⁵² Nařízení Rady (ES) č. 1346/2000 ze dne 29. května 2000, o úpadkovém řízení, Preambule.

¹⁵³ Nařízení Rady (ES) č. 1346/2000 ze dne 29. května 2000, o úpadkovém řízení.

¹⁵⁴ PAUKNEROVÁ, Monika. *Evropské mezinárodní právo soukromé*, s. 218.

¹⁵⁵ Nařízení Rady (ES) č. 1346/2000 ze dne 29. května 2000, o úpadkovém řízení.

¹⁵⁶ PAUKNEROVÁ, Monika. *Evropské mezinárodní právo soukromé*, s. 219.

Základním ustanovením z hlediska uznávání úpadkového řízení je článek 16 Nařízení o insolvenční. Tento článek stanoví, že rozhodnutí o zahájení úpadkového řízení učiněné soudem členského státu, je uznáváno ve všech členských státech od okamžiku, kdy nabude účinku ve státě, který řízení zahájil. To platí i pro případ, kdy úpadkové řízení nemůže být v jiném členském státě proti dlužníku konkrétního typu zahájeno.¹⁵⁷ Je zde tedy aplikována tzv. teorie účinku, která má za důsledek, že účinky rozhodnutí se vztahují na území všech členských států, kde má dlužník majetek.¹⁵⁸

Soudem se zde dle článku 2 rozumí soudní orgán nebo jiný subjekt, pokud je oprávněn úpadkové řízení zahájit nebo v něm rozhodovat. Pojem soudu se tedy zde nedá vykládat restriktivně.¹⁵⁹

Pro uznání je předpokladem rozhodnutí soudu, které je vydáno ve státě, kde bylo úpadkové řízení zahájeno, není ale nezbytné, aby bylo pravomocné. Soud musí být také mezinárodně příslušný dle článku 3 nařízení. Členský stát může odmítnout uznání úpadkového řízení zahájeného v jiném členském státě nebo výkon rozhodnutí, pokud by účinky uznání nebo výkonu byly ve zjevném rozporu s veřejným pořádkem tohoto státu dle článku 26 nařízení.¹⁶⁰ Výhrada veřejného pořádku je tedy zde jediným důvodem pro odmítnutí uznání. I zde má být tato výhrada vykládána restriktivně a má být uplatňována ve výjimečných případech. Je otázkou, zda by měl být rozpor s veřejným pořádkem zkoumán z úřední povinnosti, či na návrh. V tomto se zdá být logické, že stejně jako v případě Nařízení Brusel I je třeba návrhu. Příkladem, kdy by mohla být výhrada veřejného pořádku uplatněna dle českého právního řádu je situace, kdy se dlužník nemohl zúčastnit řízení, protože mu nebyl doručen návrh na zahájení řízení.¹⁶¹

---

¹⁵⁷ Nařízení Rady (ES) č. 1346/2000 ze dne 29. května 2000, o úpadkovém řízení.

¹⁵⁸ BRODEC, Jan. Uznání zahraničního rozhodnutí o zahájení konkursního řízení v rámci EU a některé s tím spojené otázky dle českého právního řádu. *Právní rozhledy*.

¹⁵⁹ Nařízení Rady (ES) č. 1346/2000 ze dne 29. května 2000, o úpadkovém řízení.

¹⁶⁰ Nařízení Rady (ES) č. 1346/2000 ze dne 29. května 2000, o úpadkovém řízení.

¹⁶¹ BRODEC, Jan. Uznání zahraničního rozhodnutí o zahájení konkursního řízení v rámci EU a některé s tím spojené otázky dle českého právního řádu. *Právní rozhledy*.

Dle článku 17 Nařízení o insolvenční má zahájení úpdkového řízení v zahraniční v každém členském státě ty účinky, které o rozhodnutí zahájení přiznává účinky jako podle práva státu, který řízení zahájil (*lex fori concursus*¹⁶²).¹⁶³

Co se týče uznávání a vykonatelnosti dalších rozhodnutí, zejména rozhodnutí týkajících se průběhu a skončení úpdkového řízení a dalších podobných rozhodnutí, tato jsou dle článku 25 nařízení uznána bez dalších formálních náležitostí.¹⁶⁴ Vykonatelná jsou pak dle Nařízení Brusel I (Brusel I bis).¹⁶⁵

Nařízení o insolvenční stojí na principu univerzality, avšak některá ustanovení jsou modifikována principem teritoriality (v souvislosti s hlavním a vedlejším řízením). Paralelní řízení totiž může být v jiném státě zahájeno pouze v případě, že úpadce má zde svou pobočku. Jinak je zahájeno pouze hlavní řízení v místě hlavních zájmů (vyvratitelná domněnka statutárního sídla společnosti). Řízení je pak uznáno ve všech členských státech automaticky.¹⁶⁶

Nařízení o insolvenční bylo od svého vstupu v účinnost úspěšným instrumentem, který pomohl v řešení přeshraničních úpdkových řízení. Evropskou komisí byla plánována revize po deseti letech od účinnosti nařízení (tedy v roce 2012), což mělo vést k podání legislativního návrhu v roce 2013, vzhledem k potřebě modernizace tohoto předpisu.¹⁶⁷

Nakonec byl výše uvedený návrh na revizi Nařízení o úpadku zveřejněn dne 12. prosince 2012 a legislativní práce doposud nebyly dokončeny.¹⁶⁸ Evropská komise sama také hodnotí ve své Zprávě o aplikaci Nařízení o insolvenční tento instrument jako

---

¹⁶² BRODEC, Jan. Uznání zahraničního rozhodnutí o zahájení konkursního řízení v rámci EU a některé s tím spojené otázky dle českého právního řádu. *Právní rozhledy*.

¹⁶³ Nařízení Rady (ES) č. 1346/2000 ze dne 29. května 2000, o úpdkovém řízení.

¹⁶⁴ Nařízení Rady (ES) č. 1346/2000 ze dne 29. května 2000, o úpdkovém řízení.

¹⁶⁵ PAUKNEROVÁ, Monika. *Evropské mezinárodní právo soukromé*, s. 228.

¹⁶⁶ TICHÝ, Luboš; ARNOLD, Rainer; ZEMÁNEK, Jiří; KRÁL, Richard; DUMBROVSKÝ, Tomáš. *Evropské právo*, s. 520.

¹⁶⁷ ABELN, Rufus F.; ABELN, Tom G. The Future of the European Insolvency Regulation. *European Review of Private Law*. 2011, č. 5, s. 698.

¹⁶⁸ PŘECECHTĚLOVÁ, Tereza. Revize nařízení o úpdkovém řízení aneb evropská insolvence po patnácti letech v novém kabátě – 2. část. *Server epravo.cz* [online]. 2015 [cit. 2015-03-08]. Dostupný z WWW: <http://www.epravo.cz/top/clanky/revize-narizeni-o-upadkovem-rizeni-aneb-evropska-insolvence-po-patnacti-letech-v-novem-kabate-2-cast-97122.html>

úspěšný, efektivní a účinně unifikuující některé výkladové otázky. Avšak neopomíná zdůraznit, že jsou zde určité nedostatky, například nedořešená otázka jurisdikce, vztah mezi hlavním a vedlejším řízením, zveřejňování rozhodnutí v oblasti insolvence a další.¹⁶⁹ V oblasti uznávání a výkonu cizích rozhodnutí se sice zřejmě neočekávají zásadní změny, avšak to se s jistotou ukáže až po ukončení zpracování návrhu.¹⁷⁰

2.2.6 Nařízení o evropském exekučním titulu

Nařízení o evropském exekučním titulu - Nařízení EP a Rady (ES) č. 805/2004, kterým se zavádí evropský exekuční titul pro nesporné nároky, je velmi významným nařízením z hlediska zjednodušení vzájemného uznávání a výkonu rozhodnutí v členských státech Evropské unie v občanských a obchodních věcech.¹⁷¹ Cíle tohoto nařízení, které jsou uvedeny v jeho preambuli, jsou zejména zdokonalení soudní spolupráce, překlenutí rozdílů mezi ustanoveními procesních předpisů jednotlivých členských států, zrušení doložky vykonatelnosti a stvrzení vzájemné důvěry ve výkon spravedlnosti v členských státech.¹⁷²

Evropský exekuční titul lze zjednodušeně vymezit jako exekuční titul, který lze využít u nesporných přeshraničních nároků.¹⁷³ Jako nesporné nároky jsou pak v Nařízení o evropském exekučním titulu označeny situace, kdy dlužník prokazatelně nepopírá existenci ani výši peněžního nároku a v nichž má věřitel proti dlužníkovi buď soudní rozhodnutí, nebo vykonatelný dokument, který vyžaduje výslovný souhlas dlužníka, ať už se jedná o soudní smír nebo úřední listinu.¹⁷⁴

---

¹⁶⁹ Zpráva Komise (EU) ze dne 12. 12. 2012, Report from the Commission to the European Parliament, the Council and the European Economic and Social Committee on the application of Council Regulation (EC) No 1346/2000 of 29 May 2000 on insolvency proceedings /* COM/2012/0743 final */, s. 4.

¹⁷⁰ PŘECECHTĚLOVÁ, Tereza. Revize nařízení o úpadkovém řízení aneb evropská insolvence po patnácti letech v novém kabátě – 2. část. *Server epravo.cz*.

¹⁷¹ PAUKNEROVÁ, Monika. *Evropské mezinárodní právo soukromé*, s. 231.

¹⁷² Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 805/2004 ze dne 21. dubna 2004, kterým se zavádí evropský exekuční titul pro nesporné nároky, Preambule.

¹⁷³ Informace pro postup ve věcech evropského exekučního titulu. *Server e-justice.europa.eu* [online]. 2013 [cit. 2015-03-08]. Dostupné z WWW: https://e-justice.europa.eu/content_european_enforcement_order-54-cs.do

¹⁷⁴ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 805/2004 ze dne 21. dubna 2004, kterým se zavádí evropský exekuční titul pro nesporné nároky, Preambule.

Definice nesporného nároku je dále konkretizována v článku 3 nařízení, když je stanoveno, že nárok se považuje za nesporný, pokud:

- dlužník s ním výslovně souhlasil tím, že jej uznal nebo prostřednictvím soudně schváleného nebo před soudem uzavřeného smíru; nebo
- dlužník proti němu v průběhu řízení nevznesl nikdy žádné námitky v souladu s procesními předpisy členského státu původu; nebo
- dlužník se neúčastnil soudního jednání, kde se o tomto nároku jednalo, ani nebyl zastoupen poté, co vznesl proti nároku námitky, pokud toto jednání znamená podle práva členského státu původu konkludentní souhlas s nárokem nebo tvrzením věřitele; nebo
- dlužník jej výslovně uznal v úřední listině.¹⁷⁵

Z hlediska českého práva se jedná o platební rozkaz, usnesení o schválení smíru, rozsudek pro uznání, rozsudek pro zmeškání, pokud splňují podmínky nařízení.¹⁷⁶

V článku 5 nařízení je vymezeno zrušení řízení o prohlášení vykonatelnosti. Zrušení doložky vykonatelnosti (dle terminologie nařízení) předpokládá již preambule Nařízení o evropském exekučním titulu (viz také výše). Dle tohoto ustanovení je rozhodnutí, které bylo v členském státě původu potvrzeno jako evropský exekuční titul, uznáno a vykonáno v ostatních členských státech, aniž je třeba prohlášení vykonatelnosti a aniž může být proti tomuto uznání podán protest.¹⁷⁷ Uznání tedy probíhá automaticky (*ipso iure*) a účinky, které má takové rozhodnutí v členském státě původu, se automaticky rozšiřují do ostatních členských států v okamžiku, kdy účinky nastaly v členském státě původu.¹⁷⁸

---

¹⁷⁵ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 805/2004 ze dne 21. dubna 2004, kterým se zavádí evropský exekuční titul pro nesporné nároky.

¹⁷⁶ PAUKNEROVÁ, Monika. *Evropské mezinárodní právo soukromé*, s. 233.

¹⁷⁷ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 805/2004 ze dne 21. dubna 2004, kterým se zavádí evropský exekuční titul pro nesporné nároky.

¹⁷⁸ VAŠKE, Viktor. *Uznání a výkon cizích rozhodnutí v České republice*. Vyd. 1. Praha: Beck, 2007, XIV, s. 202. ISBN 978-80-7179-614-5.

Pokud tedy srovnáme uznání a výkon rozhodnutí upravené dle Nařízení o evropském exekučním titulu a Nařízení Brusel I, je u evropského exekučního titulu řízení zjednodušeno. Nezbyvá než uzavřít, že řízení o prohlášení vykonatelnosti je již zrušeno i v Nařízení Brusel I bis.¹⁷⁹

Dále je zajímavé, že v Nařízení o evropském exekučním titulu nefigurují žádné důvody pro odepření uznání. Dle výše zmíněného článku 5 nařízení totiž nelze uznání nijak napadnout. Nezůstala zde tedy ani výhrada veřejného pořádku coby důvod pro odepření uznání, což je hodnoceno spíše negativně. Primárním důvodem pro tyto postoje je zejména nepředvídatelnost budoucích specifických okolností jednotlivých případů, které nastanou.¹⁸⁰ Pravdou ale je, že výhrada veřejného pořádku se vykládá velmi restriktivně a její použití je značně omezené, není tedy vyloučeno, že časem vymizí z evropských právních předpisů zcela.

Jsou tu však i pozitivní ohlasy na nezařazení výhrady veřejného pořádku do ustanovení Nařízení o evropském exekučním titulu. Argumentem je zde především neurčitost pojmu veřejného pořádku a s tím spojená nutnost výkladu tohoto pojmu (resp. stanovení hranic výkladu a aplikace) SDEU, který nemá vždy možnost se tímto problémem zabývat. Navíc jsou pokusy o konkretizaci tohoto pojmu takřka předem odsouzeny k neúspěchu. Dlužník navíc není zcela bez ochrany ani v rovině tzv. procesního veřejného pořádku, když se stále může odvolat na ustanovení o spravedlivém procesu obsažená v Úmluvě o ochraně lidských práv a svobod nebo Evropské úmluvě o ochraně lidských práv.¹⁸¹

Osobně mám za to, že by určitá záchranná brzda v oblasti odepření uznání a výkonu rozhodnutí existovat měla, a to i u evropského exekučního titulu. Je otázkou, zda by to měla být právě výhrada veřejného pořádku, která je interpretačně složitá, zejména ve vztahu k právu jednotlivých členských států a rozdílnému pojetí tohoto pojmu. Možná by stálo za úvahu v rámci tvorby evropských předpisů i rozhodovací praxe vytvořit pojem výhradě veřejného pořádku podobný, avšak užší a výkladově jasnější a

---

¹⁷⁹ PAUKNEROVÁ, Monika. *Evropské mezinárodní právo soukromé*, s. 234.

¹⁸⁰ PAUKNEROVÁ, Monika. *Evropské mezinárodní právo soukromé*, s. 235.

¹⁸¹ ZVOLSKÝ, Ladislav. Evropský exekuční titul pro nesporné nároky. *Bulletin advokacie*. 2006, č. 2, s. 36.

přístupnější. Také by podle mého názoru měly být sjednoceny důvody pro odepření uznání a výkonu soudních rozhodnutí v co největší míře v jednotlivých evropských nařízeních.

Jediná možnost, jak odepřít výkon rozhodnutí, je tak použití ustanovení článku 21 Nařízení o evropském exekučním titulu, kde je upraveno zamítnutí výkonu.¹⁸² Je tak možné na žádost dlužníka výkon zamítnout, pokud je rozhodnutí potvrzené jako evropský exekuční titul neslučitelné s dřívějším rozhodnutím v členském státě nebo třetí zemi, pokud šlo o rozhodnutí ve stejné věci mezi stejnými stranami, bylo dřívější rozhodnutí vydáno v členském státě výkonu nebo splňuje podmínky pro uznání a proti neslučitelnosti nebyla a nemohla být ve státě původu vznesena námitka. Opět přitom platí, že rozhodnutí nesmí být přezkoumáno ve věci samé.

Rozhodnutí o nesporném nároku musí být ovšem před výkonem či uznáním jako evropský exekuční titul nejprve potvrzeno. Podmínky pro toto potvrzení jsou stanoveny v článku 6 Nařízení o evropském exekučním titulu a jsou následující:

- vykonatelnost rozhodnutí v členském státě původu; a
- není v rozporu s pravidly soudní příslušnosti dle nařízení (ES) č. 44/2001 (Nařízení Brusel I); a
- soudní řízení v členském státě původu splnilo požadavky, které stanoví minimální normy o nesporných nárocích, pokud je nárok nesporný; a
- rozhodnutí bylo vydáno v členském státě, kde má dlužník bydliště dle Nařízení Brusel I v případech, kdy je nárok nesporný a souvisí se smlouvou, kterou uzavřel spotřebitel mimo obchodní či profesní činnost a dlužníkem je spotřebitel.¹⁸³

Podmínka uvedená pod poslední odrážkou tedy poskytuje speciální ochranu dlužníkovi – spotřebiteli. Tyto podmínky jsou obecně poměrně přísné a je tak zaručeno, že

---

¹⁸² PAUKNEROVÁ, Monika. *Evropské mezinárodní právo soukromé*, s. 235.

¹⁸³ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 805/2004 ze dne 21. dubna 2004, kterým se zavádí evropský exekuční titul pro nesporné nároky.

evropský exekuční titul bude potvrzen pouze v odůvodněných a doložených případech.¹⁸⁴

Samotné potvrzení se dle článku 9 vydává pomocí formuláře, který je obsažen v příloze I k nařízení a v jazyce, v němž je vypracováno rozhodnutí. Článek 10 nařízení dále upravuje opravu nebo zrušení potvrzení evropského exekučního titulu. Nelze proti němu podat jiný opravný prostředek než žádost o opravu nebo zrušení.¹⁸⁵

Dle vnitrostátních předpisů, v České republice tedy dle platného a účinného občanského soudního řádu, se řídí řízení o potvrzení evropského exekučního titulu. Zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, tuto úpravu obsahuje v ustanovení § 353. Je zde stanoveno kromě dalších náležitostí také to, že k řízení je příslušný soud, který rozhodnutí vydal, smír schválil nebo v případě veřejné listiny soud, v jehož obvodu má sídlo ten, kdo listinu sepsal. Účastníkem řízení je pak logicky oprávněný.¹⁸⁶

Co se týče výkonu rozhodnutí, lze v některých záležitostech odkázat na výše řečené, zejména co se týče článku 21 nařízení a úpravy důvodů pro zamítnutí výkonu. Doplním, že dle článku 20 nařízení se vykonávací řízení řídí právním řádem členského státu výkonu. Potvrzené rozhodnutí se pak vykoná za stejných podmínek jako rozhodnutí zde vydaná.

Dle článku 23 pak lze výkon rozhodnutí omezit nebo zastavit nebo podmínit výkon poskytnutím jistoty. K tomu dochází za situace, kdy dlužník napadl rozhodnutí potvrzené jako evropský exekuční titul včetně žádosti o přezkum nebo žádosti o opravu nebo zrušení potvrzení.¹⁸⁷

Co se týče vztahu k jiným evropským právním předpisům, pro účely mé práce je nejpodstatnější vztah k Nařízení Brusel I (Brusel I bis). K tomuto lze uvést, že řízení o potvrzení evropského exekučního titulu je jen nástrojem, který si věřitel může pro vymáhání své pohledávky zvolit dobrovolně, nejde o povinnost. Tento věřitel si může

---

¹⁸⁴ PAUKNEROVÁ, Monika. *Evropské mezinárodní právo soukromé*, s. 235.

¹⁸⁵ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 805/2004 ze dne 21. dubna 2004, kterým se zavádí evropský exekuční titul pro nesporné nároky.

¹⁸⁶ Zákon č. 99/1963 Sb. ze dne 4. 12. 1963, občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů.

¹⁸⁷ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 805/2004 ze dne 21. dubna 2004, kterým se zavádí evropský exekuční titul pro nesporné nároky.

namísto tohoto režimu zvolit uznávání a výkon rozhodnutí dle Nařízení Brusel I (Brusel I bis) nebo jiný nástroj.¹⁸⁸

Úprava provedená Nařízením o evropském exekučním titulu je dle mého názoru zdařilá, ačkoli některé otázky (například důvody pro neuznání a výhrada veřejného pořádku) jsou sporné. Bude zajímavé sledovat, jakým směrem se v budoucnu úprava procesního práva a zejména vykonávacího řízení bude ubírat. Nařízení o evropském exekučním titulu ale samozřejmě bylo předmětem jistých pochybností a kritiky již v minulosti. Za hlavní nedostatek tohoto nařízení je považována relativní administrativní složitost a s tím spojená menší vůle věřitelů využívat tento druh řízení namísto jiného (a často již v minulosti vyzkoušeného) postupu.¹⁸⁹

2.2.7 Nařízení o evropském platebním rozkazu

Nařízení EP a Rady (ES) č. 1896/2006, kterým se zavádí řízení o evropském platebním rozkazu, zkráceně Nařízení o evropském platebním rozkazu, navazuje na výše uvedené Nařízení o evropském exekučním titulu, neboť se také týká uplatňování nesporných peněžních nároků věřitelů v rámci Evropské unie. Na počátku vývoje tohoto instrumentu stála Zelená kniha o řízení o evropském platebním rozkazu a opatřeních ke zjednodušení a urychlení řízení o sporech týkajících se drobných pohledávek z roku 2002. Na základě tohoto dokumentu vzniklo jak Nařízení o evropském platebním rozkazu, tak Nařízení o drobných nárocích.¹⁹⁰

Z preambule k Nařízení o evropském platebním rozkazu vyplývají cíle, které byly vytyčeny z hlediska jeho zpracování. Opět je zde uvedena snaha o sjednocení, resp. sblížení pravidel občanskoprávního řízení v jednotlivých členských státech, dále rychlé a účinné vymáhání splatných pohledávek, zjednodušení a zrychlení přeshraničních řízení a v souvislosti s tím vytvoření jednotných vzorových formulářů pro některá

---

¹⁸⁸ PAUKNEROVÁ, Monika. *Evropské mezinárodní právo soukromé*, s. 238.

¹⁸⁹ OXFORD, Diana. Enforcing Judgements Within the European Union – European Enforcement Orders. *Business Law Review*. 2006, s. 282.

¹⁹⁰ PAUKNEROVÁ, Monika. *Evropské mezinárodní právo soukromé*, s. 239.

podání, rovnoprávné postavení věřitelů a dlužníků na celém území Evropské unie a další cíle a důvody k vydání tohoto nařízení.¹⁹¹

Z výše uvedeného vyplývá základní problém, který se často objevoval v rámci přeshraničních sporů, ve kterých bylo možné vydat platební rozkaz. Postupy dle vnitrostátních právních předpisů často není možné v přeshraničním sporu provést, případně je takový postup nepřipustný. Jako příklad uvádím ustanovení § 172 odst. 2 písm. b) občanského soudního řádu, dle kterého nelze platební rozkaz vydat, pokud má být doručen žalovanému do ciziny.¹⁹²

Časově se Nařízením o evropském platebním rozkazu použije od 12. prosince 2008. Věcná působnost je stanovena v článku 2 nařízení a v tomto ustanovení je řečeno, že se nařízení vztahuje na občanské a obchodní věci v přeshraničních případech, bez ohledu na povahu soudu. Nevztahuje se například na daňové věci, celní věci, úpadky, vyrovnání, sociální zabezpečení a další záležitosti, jejichž úprava je vyhrazena jiným předpisům.¹⁹³

Nařízením o evropském platebním rozkazu zavádí dle článku 1 zvláštní řízení o evropském platebním rozkazu, záměrem je zde umožnit volný pohyb tohoto platebního rozkazu a zjednodušení a zrychlení řízení, jak již bylo uvedeno výše. Využití tohoto řízení ale není povinné, je zde zaveden tzv. duální systém,¹⁹⁴ který umožňuje žalobci uplatňovat nárok v řízení, které je k dispozici podle práva vnitrostátního nebo unijního.¹⁹⁵

Co se týče vydání evropského platebního rozkazu, dle článku 12 nařízení platí, že po splnění všech podmínek soud členského státu jej vydá co nejdříve, obvykle ve lhůtě 30 dnů od podání návrhu, a následně je tento platební rozkaz doručen žalovanému. Do této

---

¹⁹¹ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1896/2006 ze dne 12. prosince 2006, kterým se zavádí řízení o evropském platebním rozkazu, Preambule.

¹⁹² PAUKNEROVÁ, Monika. *Evropské mezinárodní právo soukromé*, s. 239.

¹⁹³ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1896/2006 ze dne 12. prosince 2006, kterým se zavádí řízení o evropském platebním rozkazu.

¹⁹⁴ KOHOUT, Lukáš. Evropský platební rozkaz. *Server epravo.cz* [online]. 2009 [cit. 2015-03-08]. Dostupný z WWW: <http://www.epravo.cz/top/clanky/evropsky-platebni-rozkaz-55537.html>

¹⁹⁵ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1896/2006 ze dne 12. prosince 2006, kterým se zavádí řízení o evropském platebním rozkazu.

lhůty však není započítán čas k doplnění, opravě či změně návrhu. Do 30 dnů může pak žalovaný dle článku 16 Nařízení o evropském platebním rozkazu podat odpor. Pokud je tento odpor podán, dle článku 17 nařízení pokračuje standardní občanské soudní řízení před soudem členského státu původu, pokud žalobce výslovně nepožádal, aby řízení v tomto případě skončilo.¹⁹⁶

Pokud odpor ve lhůtě není podán, dle článku 18 nařízení prohlásí soud původu evropský platební rozkaz za vykonatelný. Formální požadavky pro vykonatelnost se řídí vnitrostátními právními předpisy. Dle článku 19 je pak evropský platební rozkaz uznáván a vykonáván v ostatních členských státech, aniž je nutná doložka vykonatelnosti a bez možnosti uznání napadnout.¹⁹⁷ Účinky se tak automaticky rozšiřují do ostatních členských států, aniž by bylo nutné prohlášení vykonatelnosti nebo potvrzení jako evropského exekučního titulu – striktně vzato vlastně nejde vůbec o cizí rozhodnutí.¹⁹⁸

Výše uvedené ustanovení článku 19 je velmi významné jak z hlediska celého obsahu Nařízení o evropském platebním rozkazu, tak z hlediska tématu mé práce. Je zde odstraněno řízení o prohlášení vykonatelnosti a stejně jako u Nařízení o evropském exekučním titulu zde chybí jakýkoli důvod pro odepření uznání, a to včetně výhrady veřejného pořádku. K absenci této výhrady jako důvodu pro odepření uznání rozhodnutí jsem se vyjádřil již výše v rámci rozboru ustanovení Nařízení o evropském exekučním titulu. Postačí jen podotknout, že i zde je tento chybějící důvod předmětem kritiky.¹⁹⁹

Dle článku 20 Nařízení o evropském platebním rozkazu lze však ve výjimečných případech evropský platební rozkaz přezkoumat, žalovaný má tedy omezenou možnost, jak výkon odvrátit. Na žádost žalovaného u příslušného soudu v členském státě je možné jej provést v případě, kdy byl platební rozkaz doručen některým ze způsobů dle nařízení a doručení nebylo provedeno dostatečně včas a žalovaný si tak nemohl bez svého zavinění připravit obhajobu nebo žalovaný nemohl popřít nárok z důvodu vyšší

---

¹⁹⁶ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1896/2006 ze dne 12. prosince 2006, kterým se zavádí řízení o evropském platebním rozkazu.

¹⁹⁷ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1896/2006 ze dne 12. prosince 2006, kterým se zavádí řízení o evropském platebním rozkazu.

¹⁹⁸ VAŠKE, Viktor. *Uznání a výkon cizích rozhodnutí v České republice*, s. 255.

¹⁹⁹ PAUKNEROVÁ, Monika. *Evropské mezinárodní právo soukromé*, s. 245.

moci nebo mimořádných okolností, pokud v obou těchto případech jedná neprodleně. Po uplynutí lhůty k podání odporu má také žalovaný možnost požádat o přezkum v členském státě původu u soudu k tomu příslušnému, pokud byl platební rozkaz vydán chybně nebo z důvodu jiných výjimečných okolností. Pokud je výše uvedený přezkum odmítnut, zůstává platební rozkaz v platnosti. Pokud soud rozhodne, že je přezkum oprávněný, pak je platební rozkaz od počátku neplatný.²⁰⁰

Výkon rozhodnutí je dále podrobněji upraven v článku 21 až 23 Nařízení o evropském platebním rozkazu. Dle článku 21 se vykonávací řízení řídí právním řádem členského státu původu. Evropský platební rozkaz, který se stal vykonatelným, se vykonává za stejných podmínek jako vykonatelné rozhodnutí vydané v členském státě. Pro výkon dle tohoto ustanovení nařízení je třeba vyhotovení evropského platebního rozkazu prohlášeného soudem za vykonatelný, který splňuje podmínky pro ověření pravosti a v případě potřeby také překlad tohoto evropského platebního rozkazu.²⁰¹

Výkon může být dle článku 22 nařízení zamítnut, pokud je evropský platební rozkaz neslučitelný s dřívějším rozhodnutím nebo rozkazem vydaným dříve v kterémkoli členském státě nebo třetí zemi, pokud:

- dřívější rozhodnutí nebo rozkaz se týkaly stejné věci mezi týmiž stranami; a
- dřívější rozhodnutí nebo rozkaz splňují podmínky pro uznání v členském státě výkonu; a
- proti neslučitelnosti nemohla být v soudním řízení v členském státě původu vznesena námitka.

Výkon se také zamítne v případě, že žalovaný uhradil žalobci částku stanovenou v evropském platebním rozkazu, a to do výše, v níž byla tato částka uhrazena. Opět platí, že evropský platební rozkaz nesmí být zásadně přezkoumáván ve věci samé.²⁰²

---

²⁰⁰ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1896/2006 ze dne 12. prosince 2006, kterým se zavádí řízení o evropském platebním rozkazu, článek 20.

²⁰¹ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1896/2006 ze dne 12. prosince 2006, kterým se zavádí řízení o evropském platebním rozkazu.

²⁰² Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1896/2006 ze dne 12. prosince 2006, kterým se zavádí řízení o evropském platebním rozkazu.

Pokud ve výše uvedených případech dle článku 20 podá žalovaný žádost o přezkum ve výjimečných případech, může příslušný soud v členském státě výkonu na návrh žalovaného omezit vykonávací řízení na ochranná opatření, nebo podmínit výkon složením jistoty, nebo za výjimečných okolností vykonávací řízení zastavit.²⁰³

Celé výše uvedené řízení probíhá na formulářích, které jsou obsaženy v přílohách nařízení. Řízení je tedy zjednodušeno a lze říci, že i laik by mohl v tomto řízení obstát bez pomoci advokáta. Formuláře existují ve všech jazycích členských států Evropské unie.²⁰⁴

Procesní otázky, které nejsou výslovně Nařízením o evropském platebním rozkazu řešeny, se řídí vnitrostátním právem. Vychází zde tedy otázka, kde přesně je hranice mezi Nařízením o evropském platebním rozkazu a vnitrostátním právem a zda by byla možná subsidiární právní ochrana dle vnitrostátního práva.²⁰⁵

Vzhledem k výše řečenému lze uzavřít, že jednotnost evropského rozkazního řízení zajišťuje vysoký stupeň právní jistoty a posiluje vzájemnou důvěru mezi členskými státy. Odkazy na vnitrostátní právo mohou být problematické, jak jsem již uvedl výše. Na závěr podotýkám, že věřitel si může zvolit, zda toto řízení využije či nikoli, stejně jako u evropského exekučního titulu, proto je nutné předem porovnat výhody a nevýhody vnitrostátního a komunitárního řízení.²⁰⁶

2.3 Prameny mezinárodní právní úpravy

Mezinárodní smlouvy jsou tradičním pramenem mezinárodního práva soukromého obecně. Svůj význam tedy mají i v oblasti mezinárodního práva procesního, potažmo i uznávání a výkonu cizích rozhodnutí. Největší význam mají mnohostranné mezinárodní úmluvy přijímané v rámci Haagské konference mezinárodního práva soukromého. Dalšími prameny mezinárodní právní úpravy jsou pak smlouvy bilaterální, které Česká

---

²⁰³ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1896/2006 ze dne 12. prosince 2006, kterým se zavádí řízení o evropském platebním rozkazu.

²⁰⁴ KOHOUT, Lukáš. Evropský platební rozkaz. *Server epravo.cz*.

²⁰⁵ PAUKNEROVÁ, Monika. *Evropské mezinárodní právo soukromé*, s. 247.

²⁰⁶ ZAVADILOVÁ, Marta; HORÁK, Pavel. Evropský platební rozkaz a jeho role v českém civilním procesu. *Právní rozhledy*. 2006, č. 22, s. 803.

republika (resp. Československo) uzavřela. Jedná se úmluvy o právní pomoci a jim podobné úmluvy.²⁰⁷

Mezinárodní smlouva má povahu dohody dvou nebo více smluvních stran, kterými jsou subjekty mezinárodního práva. Mezinárodní smlouva se řídí dle norem mezinárodního práva a má právní účinky.²⁰⁸ Obvykle se jedná o ujednání mezi státy, popř. mezinárodními organizacemi. Jejich adresáty mohou být jak subjekty veřejnoprávní, tak i soukromoprávní. V mezinárodním právu soukromém jsou v mezinárodních smlouvách obsaženy kolizní i procesněprávní normy.²⁰⁹

O přednosti mezinárodních smluv před vnitrostátním právem jsem již pojednával v úvodu své diplomové práce. Zde jen připomínám, že na základě článku 10 Ústavy České republiky mají ustanovení mezinárodní smlouvy před právem vnitrostátním přednost. Pokud bychom hovořili o vztahu práva unijního a mezinárodního, dá se říci, že evropské i mezinárodní právo mají aplikační přednost před právem vnitrostátním, řešení jejich vzájemného vztahu je poměrně komplikované a může být v případě různých předpisů velmi odlišné - záleží kromě jiného na tom, zda je v nařízeních obsažena výslovná úprava tohoto vztahu či nikoli.²¹⁰

Úprava mezinárodními smlouvami se aplikuje především ve vztazích se státy, které nejsou členskými státy Evropské unie, popřípadě ve věcech, na něž se jednotlivá nařízení nebo jiné předpisy nevztahují. Evropská unie přistoupila k některým mezinárodním smlouvám jako celek, jedná se zejména o mezinárodní smlouvy v rámci Haagské konference pro mezinárodní právo soukromé. Evropská unie přistoupila na základě tzv. REIO (*Regional Economic Integration Organisation*) klauzule k Haagské konferenci na základě rozhodnutí Rady z roku 2006.²¹¹

---

²⁰⁷ PAUKNEROVÁ, Monika. *Evropské mezinárodní právo soukromé*, s. 33.

²⁰⁸ ONDŘEJ, Jan. *Mezinárodní právo veřejné, soukromé, obchodní*, s. 58.

²⁰⁹ PAUKNEROVÁ, Monika. *Evropské mezinárodní právo soukromé*, s. 33.

²¹⁰ PAUKNEROVÁ, Monika. *Evropské mezinárodní právo soukromé*, s. 36 až 37.

²¹¹ PAUKNEROVÁ, Monika. *Evropské mezinárodní právo soukromé*, s. 34.

Níže se již zaměřím na konkrétní multilaterální a bilaterální smlouvy, které uzavřela Česká republika s jinými státy a které mají souvislost s uznáním a výkonem cizích rozhodnutí.

2.3.1 Multilaterální mezinárodní úmluvy

Mnohostranné mezinárodní úmluvy o uznání a výkonu cizích rozhodnutí jsou poměrně četné, některé v současné době jsou v rámci Evropské unie nahrazeny nařízeními. Ve vztazích s některými ostatními státy jsou ale tyto smlouvy stále použitelné, proto je při aplikaci nutné důsledné ověření toho, podle kterého předpisu se daný vztah řídí.

Luganské úmluvy

Luganská úmluva o příslušnosti a uznávání a výkonu soudních rozhodnutí v občanských a obchodních věcech byla podepsána v Luganu v roce 1988. Tato úmluva úzce souvisí s Evropským sdružením volného obchodu (dále jen „ESVO“) a vytvořila podobný systém, jako byl systém Bruselské úmluvy o soudní příslušnosti a uznání a výkonu rozhodnutí v občanských a obchodních věcech mezi smluvními státy ESVO a Evropské unie. Neratifikovalo ji pouze Lichtenštejnsko. Luganská úmluva byla paralelní s Bruselskou úmluvou, neboť zabezpečovala, aby mezi členským státem ESVO, tj. smluvním státem Luganské úmluvy a smluvním státem Bruselské úmluvy a ve vzájemných vztazích členů ESVO dle Luganské úmluvy, byl uplatněn režim Luganské úmluvy, který byl téměř shodný s úpravou Bruselské úmluvy.²¹²

Samotný text Luganské úmluvy byl vytvořen dílčími úpravami v Bruselské úmluvě tam, kde se zdála být nevyhovující pro země ESVO. Účelem bylo vytvoření Evropského právního prostoru (angl. *European Legal Zone*) a harmonizace mezinárodního práva soukromého obecně.²¹³

V roce 2002 Rada zmocnila Komisi k jednání o nové Luganské úmluvě. Jednání byla ukončena v roce 2007, úmluva byla podepsána dne 30. října 2007 Evropskou unií, Dánskem, Islandem, Norskem a Švýcarskem a pro jednotlivé země vstoupila v platnost postupně v letech 2010 až 2011. Komplikovanější je zde vztah k Dánsku, které se

---

²¹² PAUKNEROVÁ, Monika. *Evropské mezinárodní právo soukromé*, s. 85.

²¹³ MINOR, Jacqueline. The Lugano Convention: Some Problems of Interpretation. *Common Market Law Review*. 1990, roč. 27, s. 507 až 508.

neúčastní části třetí hlavy V. Smlouvy o fungování Evropské unie – Prostor svobody, bezpečnosti a práva. Luganské úmluvy se tedy účastní samostatně, nikoli jako součást Evropské unie. Na základě Dohody mezi ES a Dánskem podepsané v Bruselu v roce 2005 se na vztahy členských států a Dánska uplatní ustanovení Nařízení Brusel I (Brusel I bis).²¹⁴

Luganská úmluva obecně sjednocuje režim s Nařízením Brusel I, a to i ve věcech uznání a výkonu cizích rozhodnutí. Uznání rozhodnutí ve smluvním státě je dle článku 33 prováděno bez zvláštního řízení. Důvody pro neuznání stanovené v článku 34 Luganské úmluvy jsou například zjevný rozpor s veřejným pořádkem, překážky věci rozhodnuté nebo pozdní doručení návrhu na zahájení řízení žalovanému nepřítomnému vydání rozhodnutí. U výkonu rozhodnutí dle článku 38 platí, že musí být na návrh kterékoli strany prohlášeno za vykonatelné. Řízení o prohlášení vykonatelnosti je zde tedy zachováno, s výjimkou Anglie, Walesu, Skotska a Severního Irska, kde je režim odlišný.²¹⁵

Z několika výše uvedených příkladů jednotlivých ustanovení je evidentní, že ustanovení jsou skutečně velice podobná těm, která byla obsažena v původním Nařízení Brusel I. V režimu nového Nařízení Brusel I bis je ale zrušeno řízení o prohlášení vykonatelnosti, takže v tomto je nyní režim odlišný. Díky existenci Luganské úmluvy však v zásadě bylo možné sjednotit režim uznání a výkonu nejen v rámci Evropské unie, ale také s těmi členskými státy ESVO, které nejsou členy Evropské unie. Tímto byl proces uznání a výkonu rozhodnutí v rámci těchto území ještě zjednodušen a byla posílena také vzájemná důvěra mezi státy ESVO a státy Evropské unie.²¹⁶

Bruselská úmluva

Vzhledem k tomu, že v předchozí části své diplomové práce pojednávající o unijní úpravě uznání a výkonu cizích rozhodnutí jsem se věnoval nejpodrobněji Nařízení

---

²¹⁴ PAUKNEROVÁ, Monika. *Evropské mezinárodní právo soukromé*, s. 86.

²¹⁵ Úmluva o příslušnosti a uznávání a výkonu soudních rozhodnutí v občanských a obchodních věcech, podepsaná dne 30. 10. 2007 v Luganu.

²¹⁶ DIALLO, Alhousmi. The New Lugano Convention. *Server larevue.squirepattonboggs.com* [online]. 2008 [cit. 2015-03-08]. Dostupný z WWW: http://larevue.squirepattonboggs.com/The-new-Lugano-convention_a1048.html

Brusel I bis, považuji za vhodné se zde zmínit také o Bruselské úmluvě o příslušnosti a uznání a výkonu rozhodnutí v občanských a obchodních věcech, která oběma Nařízením Brusel předcházela. Bruselská úmluva byla podepsána v Bruselu v roce 1968 mezi Belgií, Francií, Itálií, Lucemburskem, Německem a Nizozemím, tedy tehdejšími členskými státy. Postupně k této úmluvě přistupovaly další země, v průběhu novelizací a změn byly vypracovány zprávy o jejím použití, významná je zejména tzv. *Jenardova zpráva*. Tato zpráva je dodnes využívána pro výklad nejen Bruselské úmluvy, ale také Nařízení Brusel I (Brusel I bis) tam, kde je použitelná. Bruselská úmluva má také svůj význam z hlediska judikatury SDEU, která je taktéž použitelná ve většině případů i na uvedená nařízení. Vzhledem ke snaze o kontinuitu jednotlivých ustanovení a struktury Nařízení Brusel I (Brusel I bis) do značné míry odpovídá Bruselské úmluvě. V tomto tedy, mimo režimu bez řízení o prohlášení vykonatelnosti, mohu odkázat na výše uvedené ohledně Nařízení Brusel I a Brusel I bis.²¹⁷

Nutno podotknout, že Bruselská úmluva dodnes tvoří základ celého režimu uznání a výkonu cizích rozhodnutí mezi členskými státy Evropské unie, a to i přes některé změny, které nastaly. Dokonce by se dalo říci, že je základem celého evropského civilního procesu. V souvislosti s vývojem se také evropské civilní procesní právo stalo v podstatě samostatným právním odvětvím.²¹⁸

Úmluva o uznávání rozvodů a zrušení manželského soužití

Úmluva o uznávání rozvodů a zrušení manželského soužití, uzavřená v Haagu v roce 1970, je jednou z mnoha úmluv přijatých v rámci Haagské konference pro mezinárodní právo soukromé. Vzhledem k tomu, že se jedná o základní mnohostrannou úmluvu upravující uznání cizích rozhodnutí v této oblasti, rozhodl jsem se ji na tomto místě taktéž zmínit jako příklad významné multilaterální úmluvy. V rámci Haagské konference mezinárodního práva soukromého samozřejmě bylo přijato velké množství úmluv, avšak rozsah diplomové práce mi nedovoluje se všem těmto dokumentům věnovat.

---

²¹⁷ PAUKNEROVÁ, Monika. *Evropské mezinárodní právo soukromé*, s. 90.

²¹⁸ STADLER, Astrid. From the Brussels Convention to Regulation 44/2001: Cornerstones of a European Law of Civil Procedure. *Common Market Law Review*. 2005, roč. 42, s. 1637 až 1638.

Pro tehdejší Československo vstoupila tato úmluva v platnost dne 11. července 1976. Základním cílem této úmluvy bylo usnadnit uznání rozvodů a rozluk, neboť není-li zajištěno toto uznání, hrozí vznik tzv. kulhajícího manželství. Úmluva na jedné straně usnadnila toto uznávání, na druhou stranu se ale snaží zabránit praktikám, jakou je například již výše zmíněný *forum shopping*.²¹⁹

Věcně se tato úmluva vztahuje na rozvod a zrušení manželského soužití, avšak nevztahuje se na prohlášení manželství za neplatné. V článku 2 této úmluvy jsou vymezeny podmínky uznání rozvodu v jiném smluvním státě, jedná se například o podmínku bydliště navrhovatele či odpůrce ve státě podání návrhu, popř. státní příslušnost manželů v tomto státě a další. V úmluvě jsou dále stanoveny důvody pro odmítnutí tohoto uznání – například státní příslušnost manželů ve státě, který rozvod nezná (článek 7), odpůrce nemohl uplatnit svá práva (článek 8), neslučitelnost s dříve vydaným rozhodnutím (článek 9) nebo zjevná neslučitelnost s veřejným pořádkem (článek 10).²²⁰

Úmluva o uznávání rozvodů a zrušení manželského soužití se použije bez ohledu na to, kdy k rozvodu nebo ke zrušení manželského soužití došlo, aby nebyli diskriminováni manželé, kteří se rozvedli před účinností jejích ustanovení.

Ve vztahu k jiným předpisům, zejména Nařízení Brusel II bis, o kterém jsem psal výše, lze říci, že dle ustanovení článku 60 tohoto nařízení má přednost před touto (a dalšími) úmluvami ve vztazích mezi členskými státy, pokud věc spadá do časové a věcné působnosti Nařízení Brusel II bis. Samozřejmě také je nutno mít na paměti dvoustranné úmluvy, které mohly ostatní státy uzavřít. Platí ovšem, že dvoustranná úmluva v této věci neexistuje například s Austrálií nebo Egyptem, takže ve vztazích s těmito zeměmi se může úmluva použít, navrhovatel má však v těchto případech možnost volby, zda užije ustanovení Úmluvy o uznávání rozvodů a zrušení manželského soužití nebo vnitrostátní předpis.²²¹

---

²¹⁹ VAŠKE, Viktor. *Uznání a výkon cizích rozhodnutí v České republice*, s. 302.

²²⁰ Úmluva o uznávání rozvodů a zrušení manželského soužití, podepsaná dne 1. 6. 1970 v Haagu.

²²¹ VAŠKE, Viktor. *Uznání a výkon cizích rozhodnutí v České republice*, s. 306.

Výše uvedené mezinárodní úmluvy lze chápat pouze jako jednotlivé příklady mezinárodních smluv, které byly ve věci uznání a výkonu cizích rozhodnutí uzavřeny. Existuje mnoho dalších úmluv, které se této oblasti týkají, například Haagská úmluva o ochraně dětí z roku 1996 nebo Úmluva o civilním řízení soudním z roku 1954. Mým záměrem bylo v této části mé práce ilustrovat, jak mohou ustanovení takových úmluv vypadat a jaký mohou mít vztah k unijnímu právu.

2.3.2 Bilaterální mezinárodní úmluvy

Dvoustranné mezinárodní úmluvy jsou uzavírány pouze mezi dvěma státy. V oblasti uznání a výkonu rozhodnutí sem řadíme smlouvy o právní pomoci, smlouvy pouze o uznání a výkonu rozhodnutí a smlouvy upravující mezinárodní právní pomoc i uznání a výkon rozhodnutí. Dále se zaměřím na vybrané smlouvy vztahující se pouze na uznání a výkon rozhodnutí.²²²

K právní pomoci na mezinárodní úrovni podotknu jen toliko, že se jedná o pomoc mezi justičními orgány různých států například při provádění některých úkonů (dožádání). Takováto pomoc může probíhat buď na základě mezinárodní smlouvy (například již výše zmíněná Haagská úmluva o civilním řízení soudním z roku 1954) nebo na základě vzájemnosti; jejímu vymezení se budu blíže věnovat níže.²²³

Úmluva mezi Republikou československou a Republikou portugalskou

Vzhledem k tomu, že Portugalsko je členem Evropské unie, má tato úmluva menší význam než měla v době svého vzniku. Úmluva mezi Republikou československou a Republikou portugalskou o uznání a výkonu soudních rozhodnutí ze dne 23. listopadu 1927 se tak užije pouze na případy, které nespádají do působnosti komunitárních předpisů nebo jiných předpisů.²²⁴

Dle článku 1 této úmluvy jsou soudními rozhodnutími rozhodnutí ve věcech obchodních a občanských, vydaná v řízení sporném či nesporném soudy řádnými, zvláštními, rozhodčími i opatrovnickými úřady (v České republice). K některým podmínkám uznání dle článku 2 lze uvést následující: Spadají sem důvody jako

---

²²² ONDŘEJ, Jan. *Mezinárodní právo veřejné, soukromé, obchodní*, s. 322.

²²³ ONDŘEJ, Jan. *Mezinárodní právo veřejné, soukromé, obchodní*, s. 314.

²²⁴ VAŠKE, Viktor. *Uznání a výkon cizích rozhodnutí v České republice*, s. 386.

nerozpornost s veřejným pořádkem či zásadami veřejného práva státu, nabytí právní moci rozhodnutí podle práva státu, kde bylo vydáno, řádné obeslání obmeškalé strany v případě vydání rozsudku pro zmeškání a další. Opět se tedy objevuje mírně modifikovaná výhrada veřejného pořádku. Smlouva výslovně nepožaduje řízení o prohlášení vykonatelnosti a ve věcech zde neupravených (zejména ustanovení o exekuci) odkazuje na vnitrostátní právní úpravu.²²⁵

Úmluva mezi Republikou československou a Švýcarskem

Švýcarsko není členským státem Evropské unie, ale přistoupilo k řadě mezinárodních úmluv multilaterálních. V oblasti uznání a výkonu se tedy vztahy s Českou republikou řídí Úmluvou mezi republikou Československou a Švýcarskem o uznání a výkonu soudních rozhodnutí ze dne 21. prosince 1926, jen pokud případ nepodléhá režimu těchto úmluv.²²⁶

Tato úmluva upravuje uznání i výkon rozhodnutí. Pro uznání jsou podmínky v článku 1 úmluvy například tyto: předpisy o mezinárodní soudní příslušnosti nevyklučují příslušnost druhého státu, uznání se nepřičí veřejnému pořádku nebo zásadám veřejného práva státu, kde je rozhodnutí uplatňováno, rozhodnutí nabylo právní moci a další. Soudy jsou oprávněny zkoumat pouze tyto podmínky a zkoumají je z úřední povinnosti.

Co se týče výkonu rozhodnutí, tato budou vykonána, pokud splňují výše uvedené podmínky pro uznání rozhodnutí. V článku 4 jsou dále stanoveny listiny, které je k tomuto třeba předložit. Ve zbylých záležitostech příslušnosti a exekuce se věc řídí dle práva státu dožádaného. Úmluva opět nestanoví povinnost provedení řízení o prohlášení vykonatelnosti.²²⁷

Bilaterálních smluv, které uzavřela Česká republika s jinými státy a které souvisí s uznáním a výkonem rozhodnutí, samozřejmě existuje více, výše uvedené jsou pouze příkladem pro představu o úpravě v nich obsažené. Také zdůrazňuji, že při řešení

---

²²⁵ Úmluva mezi Republikou československou a Republikou portugalskou o uznání a výkonu soudních rozhodnutí, podepsaná 23. 11. 1927 v Lisabonu.

²²⁶ VAŠKE, Viktor. *Uznání a výkon cizích rozhodnutí v České republice*, s. 404.

²²⁷ Úmluva mezi Republikou československou a Švýcarskem o uznání a výkonu soudních rozhodnutí, podepsaná dne 21. 12. 1926.

jednotlivých případů uznání a výkonu je třeba brát v úvahu jejich existenci, byť jsou některé z nich již staršího data a neaplikují se příliš často.

2.3.3 Vzájemnost

Výše již byl zmíněn pojem vzájemnosti. Tento souvisí s mezinárodním právem procesním obecně a souvisí také s uznáváním a výkonem cizích rozhodnutí (vzájemnost bývá jeho podmínkou, např. § 15 NZMPS²²⁸), proto považuji za důležité jej alespoň stručně popsat.

Postup českých soudů či jiných orgánů je v některých případech dán tím, jak by v obdobných případech postupoval soud cizího státu. Zjišťuje se tedy, zda je daná vzájemnost. V mezinárodním právu procesním se jedná o materiální vzájemnost, to znamená, že tuzemský orgán přizná výhodu nebo určité postavení zahraničnímu účastníkovi, nebo bude postupovat stejně jen tehdy, pokud stejnou výhodu, postavení nebo stejný postup aplikuje ve vztahu k českému účastníkovi orgán zahraniční. Formální vzájemnost pak znamená, že zahraniční orgán nakládá s českými státními příslušníky stejně jako se svými státními příslušníky.²²⁹

Zjišťování materiální vzájemnosti spočívá v tom, že se zjišťuje postup zahraničních soudů, který plyne z právních předpisů či zavedené praxe. Pokud ale dojde k prohlášení Ministra spravedlnosti o vzájemnosti ze strany cizího státu, které bylo vydáno po dohodě s dalšími příslušnými ministerstvy, pak je vzájemnost pro soudy i jiné orgány závazná.²³⁰ Dle rozhodnutí Nejvyššího soudu, sp. zn. 20 Cdo 1688/2006 ze dne 12. září 2006 pak platí, že toto prohlášení nezakládá práva a povinnosti, spíše osvědčuje již existující skutečnost, tedy vzájemnost. V případě, že takové prohlášení neexistuje, lze vzájemnost posoudit i z pouhého procesního postupu.²³¹

---

²²⁸ Zákon č. 91/2012 Sb. ze dne 25. 1. 2012, o mezinárodním právu soukromém, ve znění pozdějších předpisů.

²²⁹ KUČERA, Zdeněk. *Mezinárodní právo soukromé*, s. 396.

²³⁰ KUČERA, Zdeněk. *Mezinárodní právo soukromé*, s. 397.

²³¹ Rozhodnutí Nejvyššího soudu České republiky ze dne 12. září 2006, vydané pod spisovou značkou 20 Cdo 1688/2006.

Při nedostatku vzájemnosti ze strany cizího státu může Ministerstvo zahraničních věcí rozhodnout, že se vůči občanům tohoto státu nepoužije zásada stejných práv a povinností jako u občanů České republiky.²³²

Vzájemnost danou prohlášením ze strany České republiky ve věci uznání rozhodnutí a vymáhání výživného má Česká republika například s USA. České soudy tedy uznávají a vykonávají rozhodnutí vydaná v USA dle vnitrostátních předpisů, USA uznávají a vykonávají rozhodnutí vydaná v České republice.²³³ V NZPMS můžeme najít ustanovení o vzájemnosti například v § 10, které hovoří o osvobození od soudních poplatků a záloh na ustanovení bezplatného právního zástupce.²³⁴ I v tomto případě se jedná o vzájemnost materiální.²³⁵

---

²³² HENDRYCH, Dušan; BĚLINA, Miroslav; FIALA, Josef; ŠÁMAL, Pavel; ŠTENGLOVÁ, Ivana; ŠTURMA, Pavel. *Právní slovník*. 3. podstatně rozš. vyd. Praha: C. H. Beck, 2009. ISBN 978-80-7400-059-1.

²³³ Prohlášení Ministerstva spravedlnosti České republiky ze dne 3. 5. 2000. *Server justice.cz* [online]. 2000 [cit. 2015-03-08]. Dostupné z WWW: <http://portal.justice.cz/Justice2/MS/ms.aspx?o=23&j=33&k=5095&d=10072>

²³⁴ Zákon č. 91/2012 Sb. ze dne 25. 1. 2012, o mezinárodním právu soukromém, ve znění pozdějších předpisů.

²³⁵ PAUKNEROVÁ, Monika; RŮŽIČKA, Květoslav. *Rekodifikované mezinárodní právo soukromé*, s. 57.

Závěr

Závěrem se vyjádřím k některým otázkám spojeným zejména s unijní právní úpravou. Jednotlivá unijní nařízení se v současné době ubírají různými směry, avšak je zde evidentní tendence ke zjednodušení řízení, ještě většímu posílení vzájemné důvěry mezi členskými státy a jejich orgány a tendence odstranit požadavky, které se v procesním postupu zdají již být nadbytečné.

Z výše uvedeného jasně plyne, že nejpodstatnější změnou v unijní úpravě je zrušení exequaturního řízení v Nařízení Brusel I bis. Důvody pro odepření uznání a výkonu cizího rozhodnutí vydaného v členském státě však zrušeny nebyly a stále jich zde figuruje hned několik, včetně výhrady veřejného pořádku. To dle mého názoru svědčí o tom, že unijní legislativa se snaží o vyvážený přístup, kdy je sice standardně postup zjednodušen, avšak ve vybraných případech je zde stále možnost jej neprovést.

Druhou otázkou, která vyvstává, je výhrada veřejného pořádku a možnost jejího odstranění z unijních nařízení jako důvodu pro odepření uznání a výkonu cizího rozhodnutí, jako tomu je například u Nařízení o evropském platebním rozkazu a Nařízení o evropském exekučním titulu. Do budoucna dle mého názoru nehrozí, že tato výhrada z právních předpisů zcela zmizí, ačkoli to není přímo vyloučeno. Podle mého názoru se ale většina odborníků přiklání spíše k jejímu zachování, i vzhledem k tomu, že k tomuto pojmu existuje četná judikatura a je všeobecná snaha se přiblížit jasnějšímu vymezení hranic aplikace této výhrady. Kdyby se náhle přestala tato výhrada aplikovat, veškerá tato snaha by vyšla vniveč.

To ale neznamená, že se zachováním výhrady veřejného pořádku v unijních předpisech zcela souhlasím. Jak jsem již uvedl výše, domnívám se, že by bylo reálné vyvinutí jiného obdobného konceptu, který by byl interpretačně přístupnější. Avšak po letech zavedené praxe toto nepředpokládám.

V souhrnu bych podotkl, že unijní právní úprava uznání a výkonu je dle mého názoru dobře provedená, ačkoli má některé nedostatky, na které jsem upozorňoval výše v textu. Existuje podrobná úprava pro různé oblasti, které mají svá specifika (zejména právo rodinné a dědické) a všeobecně jsou nařízení a postup dle nich poměrně dobře uchopitelné i pro laickou veřejnost.

Vnitrostátní a mezinárodní úprava má z hlediska České republiky vzhledem k rozsáhlé unijní úpravě spíše menší význam. Podle mého názoru to vypovídá především o tom, že Evropská unie postupuje v oblasti justiční spolupráce směrem ke svým vytyčeným cílům.

Cíle mé diplomové práce, které jsem uvedl v úvodu své diplomové práce, byly dle mého názoru splněny. Text práce by mohl být v budoucnu využit jako přehled úpravy a jako základ pro další studium, který sice není zcela vyčerpávající, ale čtenáře uvede do tématu, představí základní tendence v oblasti uznání a výkonu cizích rozhodnutí a upozorní na některé důležité problémy.

Seznam použité literatury

Monografie

BŘÍZA, Petr; BŘICHÁČEK, Tomáš; FIŠEROVÁ, Zuzana a kol. *Zákon o mezinárodním právu soukromém: komentář*. Vyd. 1. V Praze: C. H. Beck, 2014, xxi. ISBN 978-80-7400-528-2.

HENDRYCH, Dušan; BĚLINA, Miroslav; FIALA, Josef; ŠÁMAL, Pavel; ŠTENGLOVÁ, Ivana; ŠTURMA, Pavel. *Právníký slovník*. 3. podstatně rozš. vyd. Praha: C. H. Beck, 2009. ISBN 978-80-7400-059-1.

KUČERA, Zdeněk. *Mezinárodní právo soukromé*. 7., opr. a dopl. vyd. Brno: Doplněk, 2009. ISBN 978-80-7239-231-5.

KUČERA, Zdeněk; PAUKNEROVÁ, Monika; RŮŽIČKA, Květoslav. *Právo mezinárodního obchodu*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2008. ISBN 978-80-7380-108-3.

ONDŘEJ, Jan. *Mezinárodní právo veřejné, soukromé, obchodní*. 5. rozš. vyd. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2014. ISBN 978-80-7380-506-7.

PAUKNEROVÁ, Monika. *Evropské mezinárodní právo soukromé*. 2. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2013, xxx. ISBN 978-80-7400-504-6.

PAUKNEROVÁ, Monika; BRODEC, Jan; PFEIFFER, Magdalena; RŮŽIČKA, Květoslav. *Zákon o mezinárodním právu soukromém: komentář*. Vyd. 1. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2013, lxxiii. ISBN 978-80-7478-368-5.

PAUKNEROVÁ, Monika; RŮŽIČKA, Květoslav. *Rekodifikované mezinárodní právo soukromé*. Praha: Univerzita Karlova v Praze, Právnická fakulta, 2014. ISBN 978-80-87146-94-1.

SVOBODA, Pavel. *Úvod do evropského práva*. 5. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2013, xx. ISBN 978-80-7400-488-9.

TICHÝ, Luboš; ARNOLD, Rainer; ZEMÁNEK, Jiří; KRÁL, Richard; DUMBROVSKÝ, Tomáš. *Evropské právo*. 5. přeprac. vyd. Praha: C.H. Beck, 2014, xlii. ISBN 978-80-7400-546-6.

VAŠKE, Viktor. *Uznání a výkon cizích rozhodnutí v České republice*. Vyd. 1. Praha: Beck, 2007, XIV. ISBN 978-80-7179-614-5

Odborné články

BRODEC, Jan. Uznání zahraničního rozhodnutí o zahájení konkursního řízení v rámci EU a některé s tím spojené otázky dle českého právního řádu. *Právní rozhledy*. 2006, č. 12.

BŘÍZA, Petr. (Stručný) komentář k zákonu o mezinárodním právu soukromém. *Server jinepravo.cz* [online]. 2014 [cit. 2015-03-08]. Dostupný z WWW: <http://jinepravo.blogspot.cz/2014/04/strucny-komentar-k-zakonu-o.html>

BŘÍZA, Petr. Nový zákon o mezinárodním právu soukromém. *Bulletin advokacie*. 2014 č. 7-8, s. 38

ČECHOVÁ, Linda; KOČICOVÁ, Věra. Brusel I bis aneb „nové“ nařízení Brusel I. *Server epravo.cz* [online]. 2014 [cit. 2015-03-08]. Dostupný z WWW: <http://www.epravo.cz/top/clanky/brusel-i-bis-aneb-nove-narizeni-brusel-i-96753.html>

ČERVINKA, Michal. Uznání a výkon cizích rozhodnutí v novém zákoně o mezinárodním právu soukromém. *Server epravo.cz* [online]. 2014 [cit. 2015-03-08]. Dostupný z WWW: <http://www.epravo.cz/top/clanky/uznani-a-vykon-cizich-rozhodnuti-v-novem-zakone-o-mezinarodnim-pravu-soukromem-94534.html>

KOHOUT, Lukáš. Evropský platební rozkaz. *Server epravo.cz* [online]. 2009 [cit. 2015-03-08]. Dostupný z WWW: <http://www.epravo.cz/top/clanky/evropsky-platebni-rozkaz-55537.html>

KONEČNÁ, Petra. Uznání a výkon rozhodnutí v přepracovaném Nařízení Brusel I. *Server epravo.cz* [online]. 2014 [cit. 2015-03-08]. Dostupný z WWW: <http://www.epravo.cz/top/clanky/uznani-a-vykon-rozhodnuti-v-prepracovanem-narizeni-brusel-i-91964.html>

PŘECECHTĚLOVÁ, Tereza. Revize nařízení o úpadkovém řízení aneb evropská insolvence po patnácti letech v novém kabátě – 2. část. *Server epravo.cz* [online]. 2015 [cit. 2015-03-08]. Dostupný z WWW: <http://www.epravo.cz/top/clanky/revize-narizeni-o-upadkovem-rizeni-aneb-evropska-insolvence-po-patnaacti-letech-v-novem-kabate-2-cast-97122.html>

ZAVADILOVÁ, Marta; HORÁK, Pavel. Evropský platební rozkaz a jeho role v českém civilním procesu. *Právní rozhledy*. 2006, č. 22.

ZVOLSKÝ, Ladislav. Evropský exekuční titul pro nesporné nároky. *Bulletin advokacie*. 2006, č. 2.

Zahraniční literatura

ABELN, Rufus F.; ABELN, Tom G. The Future of the European Insolvency Regulation. *European Review of Private Law*. 2011, č. 5.

BOST, Jennifer. Nothing Certain About Death and Taxes (and Inheritance): European Union Regulation of Cross-Border Successions. *Emory International Law Review*. 2013, ročník 27, č. 2. Dostupný také z WWW [cit. 2015-03-08]: <http://law.emory.edu/eilr/content/volume-27/issue-2/comments/nothing-certain-about-death-taxes.html>

DIALLO, Alhousmi. The New Lugano Convention. *Server larevue.squirepattonboggs.com* [online]. 2008 [cit. 2015-03-08]. Dostupný z WWW: http://larevue.squirepattonboggs.com/The-new-Lugano-convention_a1048.html

GARCÍA, Rafael Arenas. Abolition of Exequatur: Problems and Solutions. Mutual recognition, mutual trust and recognition of foreign judgments: Too many words in the sea. *Server www.academia.edu* [online]. 2014 [cit. 2015-03-08]. Dostupný z WWW: http://www.academia.edu/2927201/Abolition_of_Exequatur_Problems_and_Solutions_Mutual_recognition_mutual_trust_and_recognition_of_foreign_documents_too_many_word_in_the_sea

GOOSENS, Hendrik (editor). The Brussels II Regulation 2003. *Server Europeancivillaw.com* [online]. Dostupný z WWW [cit. 2015-03-08]: <http://www.europeancivillaw.com/content/brusselstwo066.htm>

ISIDRO, Marta Requejo. Recognition and Enforcement in the new Brussels I Regulation (Regulation 1215/2012, Brussels I recast): The Abolition of Exequatur. *Server www.refj.eu* [online]. Dostupný z WWW [cit. 2015-03-08]: http://www.refj.eu/PageFiles/6333/Requejo_Doc.pdf

JONES, Eleri. The New Maintenance Regulation: A Guide for Family Lawyers. *Server familylawweek.co.uk* [online]. 2011 [cit. 2015-03-08]. Dostupné z WWW: <http://www.familylawweek.co.uk/site.aspx?i=ed83909>

KRAMER, Xandra E. Abolition of exequatur under the Brussels I Regulation: effecting and protecting rights in the European judicial area. *Nederlands Internationaal Privaatrecht*. 2011, č. 4.

MAGNUS, Ulrich; MANKOWSKI, Peter. Brussels I Regulation. 2nd rev. ed. München: Sellier-European Law Publishers, 2012, xxvii. ISBN 978-3-86653-142-0.

MAGNUS, Ulrich; MANKOWSKI, Peter. *Brussels Ibis Regulation*. München: Sellier-European Law Publishers, 2012, xxxviii. ISBN 978-3-935808-33-0.

MINOR, Jacqueline. The Lugano Convention: Some Problems of Interpretation. *Common Market Law Review*. 1990, roč. 27.

NIELSEN, Peter Arnt. The New Brussels I Regulation. *Common Market Law Review*. Kluwer Law International. 2013, roč. 50.

OXFORD, Diana. Enforcing Judgements Within the European Union – European Enforcement Orders. *Business Law Review*. 2006.

STADLER, Astrid. From the Brussels Convention to Regulation 44/2001: Cornerstones of a European Law of Civil Procedure. *Common Market Law Review*. 2005, roč. 42.

WELLER, Matthias. Mutual Trust: In Search of the Future of European Private International Law. *Journal of Private International Law*. 2015, č. 1.

Právní předpisy a související zdroje

Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 650/2012 ze dne 4. července 2012, o příslušnosti, rozhodném právu, uznávání a výkonu rozhodnutí a přijímání a výkonu veřejných listin v dědických věcech a o vytvoření evropského dědického osvědčení.

Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 805/2004 ze dne 21. dubna 2004, kterým se zavádí evropský exekuční titul pro nesporné nároky.

Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1215/2012 ze dne 12. 12. 2012, o příslušnosti a uznávání a výkonu soudních rozhodnutí v občanských a obchodních věcech.

Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1896/2006 ze dne 12. prosince 2006, kterým se zavádí řízení o evropském platebním rozkazu.

Nařízení Rady (ES) č. 4/2009 ze dne 18. prosince 2008, o příslušnosti, rozhodném právu, uznávání a výkonu rozhodnutí a o spolupráci ve věcech vyživovacích povinností.

Nařízení Rady (ES) č. 1346/2000 ze dne 29. května 2000, o úpadkovém řízení.

Nařízení Rady (ES) č. 2201/2003 ze dne 27. 11. 2003, o příslušnosti a uznávání a výkonu rozhodnutí ve věcech manželských a ve věcech rodičovské zodpovědnosti a o zrušení nařízení (ES) č. 1347/2000.

Program č. 2010/C 115/05 ze dne 4. 5. 2010, Stockholmský program – otevřená a bezpečná Evropa, která slouží svým občanům a chrání je.

Prohlášení Ministerstva spravedlnosti České republiky ze dne 3. 5. 2000. *Server justice.cz* [online]. 2000 [cit. 2015-03-08]. Dostupné z WWW: <http://portal.justice.cz/Justice2/MS/ms.aspx?o=23&j=33&k=5095&d=10072>

Report on the Application of Regulation Brussels I in the Member States, presented by B. Hess, Th. Pfeiffer, P. Schlosser. Dostupný z WWW [cit. 2015-03-08]: http://ec.europa.eu/civiljustice/news/docs/study_application_brussels_1_en.pdf

Tisková zpráva Evropské komise ze dne 11. 3. 2014, Směrem ke skutečnému evropskému prostoru práva: posílení důvěry, mobility a růstu. Dostupná z WWW [cit. 2015-03-08]: http://europa.eu/rapid/press-release_IP-14-233_cs.pdf

Úmluva mezi Republikou československou a Republikou portugalskou o uznání a výkonu soudních rozhodnutí, podepsaná 23. 11. 1927 v Lisabonu.

Úmluva mezi Republikou československou a Švýcarskem o uznání a výkonu soudních rozhodnutí, podepsaná dne 21. 12. 1926.

Úmluva o příslušnosti a uznávání a výkonu soudních rozhodnutí v občanských a obchodních věcech, podepsaná dne 30. 10. 2007 v Luganu.

Úmluva o uznávání rozvodů a zrušení manželského soužití, podepsaná dne 1. 6. 1970 v Haagu.

Ústavní zákon č. 1/1993 Sb. ze dne 16. 12. 1992, Ústava České republiky, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 91/2012 Sb. ze dne 25. 1. 2012, o mezinárodním právu soukromém, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 97/1963 Sb. ze dne 4. 12. 1963, o mezinárodním právu soukromém a procesním, ve znění pozdějších předpisů, § 36.

Zákon č. 99/1963 Sb. ze dne 4. 12. 1963, občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů.

Zpráva Komise (EU) ze dne 12. 12. 2012, Report from the Commission to the European Parliament, the Council and the European Economic and Social Committee on the application of Council Regulation (EC) No 1346/2000 of 29 May 2000 on insolvency proceedings /* COM/2012/0743 final */, s. 4.

Judikatura

Rozhodnutí Nejvyššího soudu České republiky ze dne 12. září 2006, vydané pod spisovou značkou 20 Cdo 1688/2006.

Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky, vydán pod spisovou značkou 25 Cdo 1751/98, ze dne 24. 3. 1999, srov. s rozsudkem Nejvyššího soudu České republiky, vydaným pod spisovou značkou 25 Cdo 2503/2011, ze dne 22. 11. 2012.

Rozsudek Soudního dvora (prvního senátu) ze dne 2. 4. 2009 ve věci C-394/07, *Marco Gambazzi vs. DaimlerChrysler Canada Inc. a CIBC Mellon Trust Company*.

Rozsudek Soudního dvora (velkého senátu) ze dne 28. 4. 2009 ve věci C-420/07, *Meletis Apostolides vs. David Charles Orams a Linda Elizabeth Orams*.

Internetové zdroje

Dokument MEMO/10/677 ze dne 14. 12. 2010, Civil Justice: The Reform of the “Brussels I“ Regulation and the European Commission’s Green Paper on the Free Circulation of Public Documents: Frequently Asked Questions. *Server europa.eu* [online]. 2010 [cit. 2015-03-08]. Dostupný z WWW: http://europa.eu/rapid/press-release_MEMO-10-677_en.htm?locale=fr

Informace pro postup ve věcech evropského exekučního titulu. *Server e-justice.europa.eu* [online]. 2013 [cit. 2015-03-08]. Dostupné z WWW: https://e-justice.europa.eu/content_european_enforcement_order-54-cs.do

Tisková zpráva Ministerstva zahraničních věcí ze dne 27. 6. 2011, Vymáhání výživného je nyní v EU jednodušší. *Server mzv.cz* [cit. 2015-03-08]. 2011 [cit. 2015-03-08]. Dostupné z WWW: http://www.mzv.cz/representation_brussels/cz/udalosti_a_media/vymahani_vyzivneho_bude_v_eu_jednodussi.html

Shrnutí

Téma práce „Uznávání a výkon cizích soudních rozhodnutí na území České republiky“ bylo autorem zvoleno pro svou aktuálnost, především s ohledem na změnu zákonné úpravy v této oblasti v poslední době.

Práce se zabývá uznáním a výkonem cizích soudních rozhodnutí primárně z hlediska právní úpravy a jejího vývoje v posledních letech, a to se zvláštním zřetelem k úpravě unijní, v rámci které je značný prostor věnován novému Nařízení Brusel I bis, účinnému od ledna roku 2015. Dále se autor věnuje i ostatním evropským nařízením, která souvisí s uznáváním a výkonem cizích rozhodnutí, jako např. Nařízení Brusel II bis, Nařízení o dědictví, Nařízení o evropském exekuční titulu či Nařízení o evropském platebním rozkazu.

Práce se dále zabývá i srovnáním dřívější a současné vnitrostátní úpravy, a to obzvláště se zaměřením na nový zákon o mezinárodním právu soukromém, platný od roku 2014, jakož i úpravou mezinárodní, pokrytou v bilaterálních a multilaterálních mezinárodních smlouvách.

Práce si klade za cíl proniknout do současného stavu problematiky uznávání a výkonu cizích soudních rozhodnutí v České republice, nabídnout srovnání s úpravou dřívější, vyzdvihnout případné problematické a sporné otázky (eventuálně navrhnout možná řešení) a posloužit jako základ pro případné další studium v této oblasti.

V první kapitole práce autor rozebírá jednotlivé základní pojmy a definice, které jsou pro pochopení problematiky nezbytné. V druhé kapitole pak rozebírá jednotlivé prameny právní úpravy, a to postupně všechny výše zmiňované: vnitrostátní právní prameny, mezinárodní právní prameny i právní prameny unijní.

K vypracování práce bylo užito množství rozmanitých zdrojů, českých i zahraničních, publikovaných knižně, periodicky, případně v elektronickém formátu, jakož i právních pramenů a judikatury.

Resumé

The subject of the thesis, “Recognition and Enforcement of Foreign Judgments in the Czech Republic“ has been chosen by the thesis‘ author for its topicality, especially considering the latest changes in the legal regulation in this area.

The thesis concerns itself with recognition and enforcement of foreign judgments primarily in terms of the legal regulation and its development in the past few years; special attention is than paid to the legal regulation in the European Union, where a considerable part of the thesis is dedicated to the new Regulation Brussels I bis, effective since January 2015. Furthermore the author is writing on the rest of the European legislation, mainly various other European regulations connected with the recognition and enforcement of judgments in the European Union, such as the Regulation Brussels II bis, the Regulation on Inheritance, the Regulation on the European Enforcement Order or the Regulation on the European Payment Order.

The thesis also concerns itself with comparing the previous and current legal regulation in the Czech Republic, especially the new Act on International Private Law, effective since 2014, as well as the international legal regulation, as witnessed in various bilateral and multilateral treaties.

The thesis aims to offer an insight into the current issues regarding the recognition and enforcement of foreign judgments in the Czech Republic, to offer a comparison with the previous legal regulation, to point out probable problematic and controversial issues (and also to suggest possible solutions), as well as to serve as a basis for potential further research in this specific area.

In the first chapter of the thesis the author writes on and explains the various basic terms and definitions necessary to fully understand the issues presented. In the second chapter the author analyzes the various aforementioned sources of legal regulation, that is the national legal regulation, the international legal regulation and the legal regulation in the European Union.

In order to create the thesis, various sources have been used, the Czech and the international sources, those published on paper and the electronic sources, periodicals and also the legal regulation as well as the relevant judicial decisions.

Název diplomové práce v českém jazyce:

Uznání a výkon cizích soudních rozhodnutí na území České republiky

Název diplomové práce v anglickém jazyce:

Recognition and Enforcement of Foreign Judgments in the Czech Republic

Klíčová slova:

uznání soudních rozhodnutí, mezinárodní právo, cizí soudní rozhodnutí

Key words:

recognition of judgments, international law, foreign judgments